

ČASOPIS PRIEVIDZSKEJ FARNOSTI
BARTOLOMEJ

ROČNÍK XXVI.

ČÍSLO 12

DECEMBER 2018

Ticho

Farská rada - Kurz v hospici - Vianočná charita - Godzone - Pozvánky
Cez škrupinu k jadrú - Pozor na jazyk - Zmyslové vnímanie - Recepty

Pobožnosť za duše v očistci, cintorín Prievidza, 1. november 2018

Ticho zblízuje

Poznáte ticho v kreslenej podobe? Čistý papier - to vám zide na um asi ako prvé. Čistý papier, teda nič. Ticho však nie je nič, ani prázdno alebo nedostatok zvuku. Ticho, najmä v prežívaní človeka, je obrovská hodnota. Je to semienko poznania, tvorivosti, správnych vyjadrení a blízkosti.

Kolega Jozef Hrtús, ktorý je teraz síce v Žilinskej diecéze, ale študoval v našej a tiež v nej dlho pôsobil, raz spomína na svoje prvé kňazské duchovné cvičenia. Boli ešte za totality, keď sme sa na tejto akcii zvykli zúčastňovať v Tatrách, v Charitnom dome v Dolnom Smokovci. Robili sa pre kňazov z viacerých diecéz; my, Banskobystričania, sme väčšinou chodili so Spišiakmi. Tak sa dostal k stolu s tromi staršími kolegami, ktorých dovtedy nepoznal. V pondelok, na prvej večeri sa predstavili, a potom začalo „silentium sacrum“, posvätné ticho. Nonstop, aj pri stole. Keďže sa nemohol pýtať, namiesto hovorenia si ich všimal. V piatok na obed, keď končili a jazyky sa mohli rozviazať, konštatoval: „Nikdy doteraz som si neuvedomil, ako ticho zblízuje, koľko som sa o vás za tie tri dni dozvedel.“ „Aj my o tebe“, poznamenal jeden z nich. „Ticho totiž zblízuje človeka nielen s Bohom, ale aj s ľuďmi.“

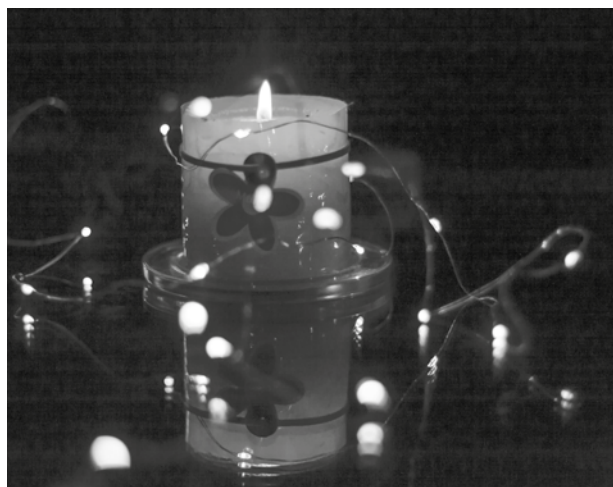
A nemusí to byť ticho posvätné. Niekedy zblízuje aj nanútené. Nemyslím len na to, keď unavená a našim krikom rozčúlená mama doma skríkla: „Ticho!“ A my, deti, sme síce mlčali, lebo sme sa báli, ale sprisahanecky sme sa na seba uškľáňali. Myslím na ticho politické. Keď sme za bývalého režimu nemohli verejne prezentovať svoje pohľady na veci spoločné, lebo bol len jeden „správny pohľad“ a „vedecký svetonázor“. Zákaz hovoriť kuriózne spájal všetkých, ktorí mali iný náhľad na svet. Ochrancov prírody, ekonomických liberálov, nezávislých umelcov, intelektuálov i remeselníkov, katolíkov, evanjelikov i hinduistov. Prežívali sme jednotný odpor voči nanútenej ideológii. A so záujmom počúvali niečo o alternatívnych pohľadoch na život, ktoré sme si navzájom vážili.

Po nežnej revolúcii v roku 1989 sme zra-

zu mohli slobodne hovoriť, prezentovať, ponúkať spoločnosti svoj pohľad na život, čo sme skoro všetci využili. Spočiatku sme sa ešte aj počúvali, no po rokoch sa zdá, že každý chce len hovoriť a ukazovať svoj pohľad, lebo je najsprávnejší, najlepší. V ostatnom čase sa zamýšľam, či je roztrieštenosť krutá daň za politickú slobodu, alebo to skôr svedčí o tom, že sme nepochopili, čo nás zblížilo a môže znovu zblížiť - vzájomný rešpekt, úcta, počúvanie a ticho.

Do tretice by som chcel spomenúť ticho adventu, obdobia, ktoré momentálne prežívame. Ticho odovzdania a čakania na Božie riešenie. Sprevádzalo Máriu na ceste k Alžbete a hlavne naspäť. A bolo pre ňu charakteristické aj vtedy, keď možno Jozefovi mala vysvetľovať, ako to je. Ticho však ostal i Jozef. Miesto kriku či nerozvážneho činu uvažoval. A hovoril Boh! Výsledkom bolo, že Jozef Máriu „prijal“. Nakoniec ich možno práve to obojstranné ticho zblížilo oveľa viac, než pôvodne plánovali.

Vladimír Slovák, dekan

Zo zasadnutia farskej rady

V stredu 14. novembra sa členovia Farskej pastoračnej a ekonomickej rady farnosti Prievidza-mesto zišli na spoločnom zasadnutí, aby zhodnotili uplynulé obdobie a zaoberali sa novými problémami či výzvami.

Po privítaní boli členovia farskej rady pánom dekanom Vladimírom Slovákovi oboznámení so splnením (resp. nesplnením) úloh z predchádzajúceho obdobia. Následne sa pustili do riešenia najpálčivejších záležitostí.

Chýbajúci kaplán

Od júla 2018 funguje v našej farnosti okrem pána dekana iba jeden kaplán a jeden diakon (namiesto niekdajších dvoch kaplánov), čo so sebou prináša viacero problémov. Jednak diakon nemôže kňaza zastúpiť v úplne všetkých jeho úlohách (nemôže spovedať či slúžiť sväte omše) a jednak je naša farnosť spádovou oblasťou, do ktorej prichádzajú prijímať sviatosti (najmä sviatosť zmierenia) i veriaci z okolitých oblastí. V reálnom dôsledku sú tak naši kňazi veľmi vyťažení, čo pociťujú i farníci (najmä pri prvopiatkovom spovedaní, počas ktorého sa o dosť predĺžil čas čakania na prijatie sviatosti zmierenia). Členovia farskej rady sa preto rozhodli obrátiť sa v mene veriacich listom na otca biskupa Mariána Chovanca a požiadať ho o opätovné prehodnotenie situácie.

Nová projekcia vo farskom kostole

Nainštalovanie projekcie vo farskom kostole je od začiatku vnímané kladne a spĺňa svoj účel - veriaci sa do slávenia liturgie viac zapájajú spevom a nemajú ani problém vnímať text čítaný lektorom, ktorý si môžu oni

sami tiež prečítať na plátne. Nakoľko však po nainštalovaní projekcie bolo v kostole prerábané osvetlenie a momentálne centrálna projekcia nevyzerá ideálne (podsvietenie plátna), farská rada namiesto nej zvážila možnosť kúpy obrazovky. Na odkúpenie pôvodného zariadenia má farnosť už aj vážneho záujemcu. Návrh tejto výmeny, ktorá v konečnom dôsledku nebude znamenať až takú veľkú finančnú investíciu, bol teda jednoducho prijatý.

Práce na Mariánskom kostole

Práce na Mariánskom kostole nebežia podľa predstáv, ich priebeh komplikujú problémy s vlhkosťou. Kým nebude vyriešená táto vec, je zbytočné púšťať sa do vypracúvania ďalších projektov týkajúcich sa opráv. Pamiatkový úrad to výslovne neodporúča. V zime sa preto pripraví projekt na odvedenie dažďovej vody, ktorý by sa mal v lete zrealizovať. Dielo bude hradené z financií vyzbieraných a získaných na účel opravy kostola.

Žiadosti o dotácie

Z Ministerstva kultúry SR neboli tento rok našej farnosti dodané žiadne dotácie. Momentálne sa uchádzame o príspevky na dva projekty: reštaurovanie obrazu Korunovanie Panny Márie v Mariánskom kostole a dokončenie reštaurovania sochy sv. Bartolomeja z farského kostola.

Okrem týchto základných bodov sa členovia farskej rady predbežne zaoberali budúcou mariánskou púťou a inými záležitosťami. Keďže budúci rok sa funkčné obdobie súčasnej farskej rady končí, pripravujú sa jej voľby.

Text: Petra Humajová, Foto: Ján Hríb SchP

Prebehol kurz Ako sa postarať o bezvládneho doma

Mobilný hospic Sv. Lujza, n. o. uskutočnil v novembri sériu prednášok a praktických cvičení na tému starostlivosti o bezvládneho človeka v domácom prostredí. Kurz sa konal v Centre paliatívnej starostlivosti na Gorkého ul. 1 v Prievidzi a bol financovaný z Participatívneho rozpočtu mesta Prievidza.

„Myšlienka tohto vzdelávania vzišla z toho, že sme chodili k pacientom a často sme videli, že príbuzní sa naozaj nevedia o svojho blízkeho postarať. Niekedy nechceli opatrovatelku. Bud' preto, že jej vybavenie trvá príliš dlho, alebo chceli byť so svojimi príbuznými tie posledné chvíľky sami. Ohľadom opatrovania mali veľké nedostatky a nemal im kto pomôcť a poradiť. Veľakrát musela túto edukáciu realizovať na mieste naša zdravotná sestra. Preto sme sa rozhodli na úrovni bežnej domácej starostlivosti tieto veci učiť. Keďže často nemôžu prísť tí, ktorí sa o niekoho práve doma starajú, ako druhý krok sme z pridelených peňazí pripravili brožúrku, ktorú dostanú účastníci kurzu, ale aj každá ďalšia rodina, do ktorej budeme prichádzať v rámci mobilného hospicu,“ vyjasnila jedna z prednášajúcich a pracovníčka hospicu, PhDr. Mária Znášiková.

Pár desiatok účastníkov kurzu z Prievidze a okolia získalo bezplatne množstvo informácií a rád o tom, na ktoré inštitúcie sa môžu obrátiť s konkrétnymi problémami, akú pomoc môžu získať od štátu, ako prispôsobiť životný priestor pre pacienta, ako podávať vhodnú stravu a lieky, realizovať hygienu, sledovať jeho životné funkcie, predchádzať preležaninám a liečiť ich, komunikovať s pacientom, udržať ho v čo najlepšom psychickom aj fyzickom stave, ale tiež prijať realitu konca života a porozumieť nielen telesným, ale aj duševným i duchovným potrebám pacienta. Dostali tiež cenné rady o vhodných prípravkoch a pomôckach starostlivosti o pacientov s rozmanitými problémami, mohli si na ne siahnuť a aj prakticky precvičiť niektoré kroky starostlivosti o bezvládneho človeka (príprava postele, polohovanie, vykonáva-

nie hygieny bezvládneho, postupy bazálnej stimulácie a podobne).

Viacerí účastníci kurzu ocenili, že sa im získané informácie práve teraz veľmi zídu. Niektorí si povzdychli, že je škoda, že ich nemali pred časom, keď to potrebovali. A ďalší odišli v nádeji, že ich snád' nikdy nebudú potrebovať, ale ak predsa, tak to nejako zvládnu. Alebo aspoň budú vedieť, na koho sa majú obrátiť.

Text a foto: Mária Suríková

Počas prednášky pátra Gerharda

Záverečné fotenie prednášajúcich i účastníkov

Koncert pripomenul významné jubileum

V sobotu 10. novembra po večernej svätej omši zazneli vo farskom kostole koncertné tóny. Pri príležitosti 100. výročia vzniku Česko-slovenskej republiky si tu zaspievali spevácky zbor Rozkvet z Prievidze a spevácky zbor Cantus z Morkovic v Českej republike.

Na koncerte odzneli známe i menej známe sakrálné skladby. Každý zo zborov odspieval svoj vlastný repertoár, ale niekoľko piesní zaznelo i spoločne.

Koncert bol nielen symbolickou pripomienkou a oslavou spoločného významného výročia Čechov a Slovákov, ale v istom zmysle i „vrátením návštevy“. Len dva týždne predtým totiž Rozkvet vystúpil práve v českých Morkoviciach.

-ph-

Foto: Štefan Kollár

Prievidžania darovali charite viac ako dve tony tovaru

Tesco v spolupráci s Potravinovou bankou Slovenska a ďalšími partnermi pripravilo od 22. do 24. novembra 2018 v poradí už šiestu Potravinovú zbierku. Zbierku podporili darcovia a dobrovoľníci aj v Prievidzi, a pre prievidzskú Charitu - dom sv. Vincenta vyzbierali spolu 2,3 tony tovaru v hodnote 4663,94 eur.

V prievidzskom hypermarkete Tesco nakupujúci darovali tovar spolu v hodnote 4663,94 eur. Hmotnosť darovaného tovaru bola za tri dni zbierky spolu 2398,3 kilogramu. Trvanlivé potraviny a hygienické potreby vyzbierané v Prievidzi boli poskytnuté priamo do prievidzskej Charity - domu sv. Vincenta, ktorá ich bude využívať pri poskytovaní sociálnych služieb a distribuovať svojim klientom.

„Ďakujeme v prvom rade všetkým dobrovoľníkom, ktorí v obchode prijímali potravinové dary. Je to dôležitá služba, a pomoc dobrovoľníkov je pre úspech zbierky nenahraditeľná. Ďakujeme tiež našim darcom, ktorí svojim nákupom do zbierky prispeli a podporili tým našu činnosť. V neposlednom rade ďakujeme zamestnancom Tesca a organizátorom, ktorí zbierku plne podporovali a vytvárali pre jej realizáciu čo najlepšie zázemie,“ hovorí Vladimír Pavlíček,

predseda správnej rady Charity - domu sv. Vincenta.

Tesco zbierku podporí aj poskytnutím financií vo výške 20 % z celkovej hodnoty darovaného tovaru pre každú z charitatívnych organizácií, ktoré sa zapoja. Zároveň prispeje aj partner Unilever v rámci programu sociálneho marketingu sumou tri eurocenty za každý predaný Unilever výrobok.

Text: Alojz Vlčko, foto: Vladimír Pavlíček

Nielen omša za mŕtvych

Už štyri roky funguje v našom meste a pre celý okres Prievidza Mobilný hospic sv. Lujzy. Venuje sa ľudom v terminálnom, poslednom štádiu života a v tomto smere je nápomocný najmä ich príbuzným, ktorí ich majú v posledných dňoch pred smrťou doma.

Od marca tohto roka odprevadili jeho členovia do večnosti niekoľko desiatok ľudí. Za nich bola obetovaná večerná sv. omša 28. novembra.

Náš farský kostol sa naplnil pozostalými z celej hornej Nitry. Išlo nielen o modlitby za duše ich blízkych, ale aj o stretnutie, vzájomné povzbudenie v ťažkých životných chvíľach a výmenu skúseností. Nebola to prvá akcia tohto druhu, hospic si takúto bohoslužbu „objednáva“ zhruba každý polrok. Ukázala sa totiž jej opodstatnenosť.

Po bohoslužbe miestny farár Vladimír Slovák požehnal nové auto, ktorým sa budú zdravotné sestry dopravovať za svojimi klientmi a pri spoločnom posedení povzbudil zamestnancov i ostatných, ktorí

tomuto dielu pomáhajú, k ďalšej obetavej činnosti.

Redakcia

Požehnanie nového auta pre Mobilný hospic sv. Lujzy

Festival Mladí mladým nestráca svoje čaro

Koniec cirkevného roka patrí vo Veľkej Lehôtke už tradične gospelovému stretnutiu s názvom Mladí mladým. Aj keď časy, keď na festivale bolo okolo 500 ľudí, sú už dávno preč, tento festival nestráca svoje čaro. Z veľkého festivalu z konca deväťdesiatych rokov sa za 24 rokov vyprofiloval večer plný stretnutí a úprimnej gospelovej hudby.

Aj v tomto roku sa festival začal sv. omšou, počas ktorej spieval zbor Nádej zo Zapotôčiek. Po nich vystúpila Rosnička z Piaristickej spojenej školy F. Hanáka a nechýbali ani hostia z Partizánskeho - zoskupenie Pramienok. Tento rok záver patrilo domácej kapelke SPRAY.

Počet ľudí v zboroch neustále klesá, a preto vás pozývame zažiť to krásne spoločenstvo spievajúcich detí a mládeže. O rok sa koná už 25. ročník festivalu Mladí mladým, a tak dúfame, že zavítate ku nám ako vystupujúci. A ak nie ako spevák, muzikant, tak určite si poznačte do kalendára dátum 23. november 2019 a prídte do nášho spoločenstva. Vidíme sa o rok.

Vystúpenie spevokolu Rosnička z piaristickej školy

Text a Foto: Branislav Bullo

Betlehenské svetlo

Malý plamienok zapálený v Bazilike Narodenia Pána sa odovzdáva odpálením plamienka zo sviečky na sviečku, z ruky do ruky. Každé odpálenie svetla odkazuje ďalej tiché pranie, aby sa pokoj a porozumenie šírili v ľudských srdciach presne tak, ako sa od človeka k človeku šíri plameň betlehenského svetla.

Na Štedrý deň rozdáme betlehenské svetlo medzi 13:00 a 14:00 na týchto miestach v Prievidzi a Bojniciach:

- Dlhá ulica (pri potravinách)
- Námestie slobody (pri Trojičnom stĺpe)
- Žabník (potraviny na Ulici stavbárov)
- Necpaly (pri potravinách Pod pyramídami)
- Sever (pri potravinách Jednota na Novackého ulici)
- Staré sídlisko (pri hoteli Magura)
- Zapotôčky (pri potravinách Jednota na Ulici L. Ondrejova)
- Bojnice (pri lekární Notre Dame)
- Bojnice (pred Kostolom sv. Martina)
- Bojnice (Dubnica)

Okrem toho si betlehenské svetlo môžete odpáliť **na Štedrý deň aj po skončení vigílnych svätých omší (približne medzi 17:00 a 17:30) pred týmito kostolmi:**

- Kostol sv. Bartolomeja (farský)
- piaristický kostol

- Kostol sv. Terézie z Lisieux (Zapotôčky)
- Kostol sv. Martina (Bojnice)

Na bezpečný transport betlehenského svetla si nezapadnite priniesť sviečku chránenú pred vetrom alebo petrolejovú lampu.

Naším cieľom je odovzdať plamienok z Betlehema čo najväčšiemu počtu ľudí, aby tento symbol ľudskej lásky, pokoja, jednoty a porozumenia zavítal počas Vianoc aj k tým, ku ktorým sa doteraz nedostal.

Tak ako tento plamienok spája ľudí, chceme spojiť aj Prievidzu a celú hornú Nitru s ostatnými mestami na Slovensku a vytvoriť symbolickú reťaz Svetla.

Nech prežijari vianočné sviatky! To Vám prajú skauti, skautky.

Slovenský skauting, 14. zbor Prievidza

Oznamy z Charity - domu sv. Vincenta

Od pondelka 17. decembra do piatku 21. decembra 2018 v čase od 9:00 do 11:00 bude Charita - dom sv. Vincenta zbierať ovocie a trvanlivé potraviny pre núdznych. Vaše dary budeme prijímať v budove charity na Košovskej ceste 19 (oproti firme Skanska - bývalým Banským stavbám).

Ak by ste núdzným chceli pomôcť formou dobrovoľníctva, kontaktujte riaditeľa Charity - domu sv. Vincenta, n. o. pána Milana Petráša na tel. č. 0905 951 854 alebo e-mailom na charitapd@gmail.com.

Alojz Vlčko

Úsmev ďakuje

Prievidzská pobočka neziskovej organizácie Spoločnosť priateľov detí z detských domovov Úsmev ako dar vyslovuje veľké poďakovanie Charite - domu sv. Vincenta a jej riaditeľovi Milanovi Petrášovi za spoluprácu. Vďaka systematickej práci a darovaným potravinám sa podarilo v 12 rodinách počas roka 2018 urobiť veľké zmeny. Niektoré rodiny sa aspoň na čas dostali z hranice biedy, iné si uvedomili svoju silu ďalej zápasit' s nepriazňou, ktorá ich práve postihla, stretávali sa so svojimi deťmi, umiestnenými v detských domovoch a niektorým vďaka tejto cielenej pomoci deti neboli odňaté. Potravín, ktoré boli a do konca roka ešte budú rodinám poskytnuté, je 880 kg.

Advent naopak

Aktivita Advent naopak sa šíri Slovenskom a dostala sa i do Prievidze. Princíp spočíva v tom, že sa počas adventu zriekame určitej konkrétnej hmotnej veci a ukladáme do krabice. Na záver ju podarujeme niekomu, kto to potrebuje. Príkladom môže byť gazdinka, ktorá sa zrieka vecí, ktoré denne používa (škrabka, naberačka, prostriedok na umytie okien...), otec v rodine skrutkovača, vreckového nožika, holiacich potrieb... Fantázii sa medze nekladú, môžu to byť hygienické potreby, kusy oblečenia, ale i veci, ktoré si viete predstaviť, že by mohli v inej rodine pomôcť.

Spoločnosť priateľov detí z detských domovov Úsmev ako dar (SPDDDÚAD) sa podujala na zbieranie krabíc a distribuovanie do rodín. Prosíme, aby krabice mali rozmery max. okolo 30x40x60 cm. Budeme ich distribuovať do rodín po Novom roku. Pred dorúčením Vás prosíme telefonicky sa dohodnúť. Telefonovať pondelok až piatok v čase 12:00 - 16:00.

Kontaktné údaje: SPDDDÚAD, Lúčna ulica 4, 971 01 Prievidza.

Telefón: 0903 607 883 - pani Melicherčíková -mm-

Pozvánky na podujatia

Vianoce v Prievidzi budú bohaté na kultúrny i duchovný program. Pripravili sme pozvánky na niektoré zaujímavé podujatia.

Skauti na Námestí slobody

Prievidzskí skauti pozývajú v sobotu 22. decembra 2018 o 10:00 na Vianočné trhy na Námestí slobody v Prievidzi, kde vystúpia so svojím adventno-vianočným programom pri príležitosti privezenia betlehemského svetla do Prievidze.

DECEMBER

22

Slávnostná vianočná svätá omša s orchestrom

V piaristickom kostole sa na slávnosť Narodenia Pána, v utorok 25. decembra 2018 o 9:30, koná tradičná slávnostná svätá omša, na ktorej bude účinkovať Školský orchester Základnej umeleckej školy Ladislava Stančeka Prievidza spolu s miešaným speváckym zborom Rozkvet. V rámci slávnostnej vianočnej bohoslužby zaznie dielo Ján Egry - Missa Pastoralis in F.

DECEMBER

25

Svätá omša za mesto Prievidza

Milou tradíciou je slávenie svätej omše obetovanej za mesto Prievidza a jeho predstaviteľov na sviatok Zjavenia Pána. Tento rok na nej v nedeľu 6. januára 2019 o 9:00 vo farskom Kostole sv. Bartolomeja bude účinkovať Školský orchester Základnej umeleckej školy Ladislava Stančeka Prievidza s miešaným speváckym zborom Rozkvet pod dirigentskou taktovkou Jána Glosa.

JANUÁR

6

SPRAY na Starých Horách

V sobotu 1. decembra mala hudobná skupina SPRAY z Veľkej Lehôtky po prvýkrát možnosť hrať počas púte na Starých Horách. Jej členovia tu predniesli hudobno-slovnú akadémiu o pútnických miestach a svojím spevom a hrou sprevádzali aj svätú omšu.

Hoci si členovia kapely pôvodne plánovali cestu na vianočné trhy v Budapešti, situácia sa vyvinula inak. Dostali pozvanie obohatiť svojím vystúpením svätú omšu práve vo fatimskú sobotu, kedy sa tu konajú už tradičné púte k starohorskej Panne Márii. Medzi kňazmi slúžiacimi svätú omšu na Starých Horách bol v tento deň i náš pán dekan Vladimír Slovák či bývalý kaplán Dušan

Rončák. Samozrejme, nechýbal kňaz Marek Sabol z Veľkej Lehôtky, ktorý bol pre SPRAY veľkou oporou. Zhromaždeným veriacim kázal Branislav Koppál, generálny vikár Banskobystrickej diecézy.

Zaujímavosťou je, že práve v tento deň si kapela pripomenula 27. výročie svojho vzniku.

-red-

Foto: Branislav Bullo

Godzone Tour evanjelizovalo celý týždeň

V rámci Týždňa cirkvi pre mládež sa od 11. do 16. novembra uskutočnilo tradičné Godzone Tour. Otázkou, či chceme viac, bola hlavnou témou a výzvou nielen pre mladých.

Godzone Tour opäť zaujalo tisíce mladých i vekovo starších svojou dynamikou, radosťou a zápalom pre Boha. Známe kapely ako ESPÉ, Heartbeat alebo Lamačské chvály vystúpili na javisku a chválili Boha. Program tvorili aj divadelné a tanečné predstavenia, ktoré odkazovali na rôzne situácie. Tiež zaznelo mnoho svedectiev o tom, ako Boh zmenil životy ľudí.

Večerné predstavenia však neboli jedinou evanjelizáciou. Počas celého týždňa sa mnohí mladí zapojili do dobrovoľníckych prác a pomáhali v charitách, domovoch dôchodcov alebo rozdávali čaj na uliciach. Zároveň sa snažili rozprávať s ľuďmi a priniesť im nový pohľad alebo pochopenie. Tento rok sa konalo Godzone Tour už po

desiaty raz. Navštívilo ho viac ako 22 500 ľudí v piatich mestách - Poprad, Košice, Žilina, Banská Bystrica a Bratislava. V Bratislave sa účastníci dokonca nezместili do haly Incheba Expo Aréna, a tak pred ňou prebiehal spontánny náhradný program.

Mária Pytlová

Chceme viac?

Tak ako každý rok, aj tentokrát sa mladí zo Spoločenstva Piar (spolu nás bolo 45) rozhodli byť súčasťou viac ako tristočlenného tímu dobrovoľníkov na evanjelizačnom turné projektu Godzone. Účasť na jubilejnom ročníku turné bola vyššia ako minulý rok i napriek tomu, že tento rok tím nenavštívil šieste mesto - Prahu.

Tento rok som mala možnosť byť externou súčasťou produkčného tímu, ktorý diskutoval o téme, jednotlivých častiach programu a dramaturgii celého večera. Desiaty ročník turné mal byť veľkolepý, mal byť oslavou toho, čo už Boh vykonal v a prostredníctvom „Generácie KIOBK“ (ktorej ide o Božie Kráľovstvo). Zároveň sme ale stáli pred otázkou: A čo teraz? Čo urobíme s tým, čo sme dostali?

Túžba po „niečom viac“

Ustavične sme sa vracali k myšlienke, že urobiť kvalitnú produkciu, ktorá len ohúri viac ako doteraz, nie je cieľom. Hľadali sme niečo viac. Ale pri pohľade na svoje životy a životy mnohých okolo seba, ktoré sú čoraz viac preplnené povinnosťami a starosťami, sme sa niektorí najprv museli spýtať: Chceme viac? Chceme viac v spoločenstvách, v kresťanskom živote, vo vzťahoch, o ktoré treba bojovať? Chceme viac žiť život s Bohom, ktorý je často o prekonávaní sa? Túto istú otázku sme chceli položiť tým, ktorí prídu. Lebo záleží na tom, aby si na ňu každý odpovedal osobne.

Boh každému dal do srdca túžbu po niečom „viac“. Nikto sa neuspokojí s tým, čo žije, ak ho to vedie k znechuteniu, strachu či únave. Niekedy žiť „viac“ znamená zmeniť okolnosti okolo seba. Niekedy to znamená zmeniť svoj pohľad, upriamiť ho na Boha a začať dávať, ďakovať a radovať sa. Pre každého je to niečo iné.

Treba sa zastaviť

Preto mali v programe okrem veľkej produkcie, svetiel, profesionálnych tanečných a hudobných výkonov, veľké miesto aj svedectvá konkrétnych ľudí. Scénka zas pripomínala rovnako veriacim, tak aj ľu-

d'om, ktorí na turné prišli zo zvedavosti, že uprostred povinností je dôležité zastaviť sa a pripomenúť si, o čo nám vlastne v živote ide, lebo vtedy k nám môže prehovoriť Boh. Účastníci dostali prostredníctvom Úlohy X priamu výzvu konkrétnym skutkom začať hľadať „viac“ vo svojom živote. V obálke s písmenom „X“ (ako 10. ročník turné) dostali úlohu, ktorú majú splniť a ktorá ich môže viesť k tomu, ako hľadať Božiu vôľu.

Pre tých, ktorí si obálku nevzali, vznikla na internete stránka www.x.godzone.sk, kde si môžu vygenerovať novú úlohu. Takýmto spôsobom myšlienka turné nevyhasne, ale môže rásť v osobných životoch účastníkov.

Text: Lucia Sekerová, foto: fb Godzone

Novinky z piaristickej školy

Mladí v IT - projekt realizovaný s podporou Trenčianskeho samosprávneho kraja

V októbri boli v piaristickej škole otvorené krúžky programovania robotov - pre mladších žiakov „LEGO Mindstorms“ a pre starších žiakov „Programovanie mikrokontrolérov“. Kým krúžok pre mladších žiakov fungoval už aj v predchádzajúce roky, starší sa toho „svojho“ dočkali až vďaka projektu *Mladí v IT*, ktorý bol realizovaný vďaka participatívnejmu rozpočtu Trenčianskeho samosprávneho kraja. Ten krúžok podporil sumou 2200 €. Vďaka nej v škole vybudovali učebňu IT a robotiky vybavenú notebookmi, osciloskopom, mikrokopoltermi, multimetrami, senzormi a ďalšími potrebnými elektrotechnickými súčiastkami. Krúžok vedie absolvent Žilinskej univerzity. Vždy v utorok odovzdáva žiakom starším ako 13 rokov neformálnym spôsobom svoje vedomosti. Zvyšuje tak u nich záujem o technické odbory. Zlepšujú sa tiež ich IT zručnosti.

Ocenená Pamätným listom sv. Gorazda Kristína Bruňanská z kvarty osemročného gymnázia patrí medzi 30 úspešných slovenských reprezentantov, ktorí si 14. novembra 2018 prevzali z rúk štátneho tajomníka ministerstva školstva Petra Krajňáka najvyššie rezortné ocenenie pre žiakov a študentov, *Pamätný list sv. Gorazda*. Kristína ho získala za svoje vynikajúce výkony v karate. Tomuto športu sa venuje už od svojich 10 rokov a stihla už nazbierať obrovské množstvo úspechov na regionálnej, národnej aj medzinárodnej úrovni.

Keď talent siaha za hranice oboru

Katedra translatológie Filozofickej fakulty Univerzity Konštantína Filozofa v Nitre organizuje už šiesty rok populárnu prekladateľskú súťaž pre stredoškolákov *Mladý prekladateľ*. Súťaží sa v prekladoch z anglického, nemeckého, francúzskeho, španielskeho a ruského jazyka, pričom v rámci anglického jazyka si mali účastníci možnosť vybrať aj preklad titulkov z anglického do slovenského jazyka. Práve v tejto kategórii, v ktorej bolo prihlásených 100 prekladov od študentov z celého Slovenska, získal náš žiak **Patrik Mokry** z odboru Grafik digitálnych médií ocenenie za výnimočne kvalitný preklad. Patrik, ktorý bežne žne úspechy v súťažiach programovania (čo je zároveň oblasť, ktorej sa chce profesionálne venovať), sa len tak mimochodom zúčastnil súťaže celkom iného zamerania a ukázalo sa, že jeho talent siaha ďaleko za hranice odboru, ktorý študuje.

Jana Kureková a Elena Blašková
Foto: archív piaristickej školy

Kristína Bruňanská - ocenená za výkony v karate

Patrik Mokry - úspešný prekladateľ z angličtiny

Cesta do lásky

Moja návšteva Izraela

„A ty, Betlehem, v judejskej krajine, nijako nie si najmenší medzi poprednými mestami Judey, lebo z teba vyjde vojvoda, ktorý bude spravovať môj ľud, Izrael.“ (Mt 2,6)

V tom čase, keď sa narodil Pán, toto mesto tvorilo iba niekoľko domov. Božie dieťaťko sa narodilo z Márie Panny za mestom v chudobnej maštálke, v ktorej svätý Jozef s láskou vyzbieral roztrúsenú slamu, aby pripravil miesto pre narodenie malého Ježiška. Kolko lásky sa zrodilo pre celý svet narodením Božieho Syna!

Keď dnes vstúpime do jaskyne po úzkych schodoch, udrie nám do očí veľká strieborná štrnásťcípá hviezda s latinským názvom „Tu sa narodil z Márie Panny Ježiš Kristus, Boží Syn.“ Nedá nám neskloniť sa k hviezde, nedotknúť sa jej a nepobožkať ju. Všetko je také autentické a sväté...

Za naším chrptom sa nachádzali jasličky, do ktorých bolo dieťa uložené Pannou Máriou a svätým Jozefom. Dnes časť jasličiek môžeme vidieť pod hlavným oltárom v bazilike Santa Marie Maggiore.

V prítomí jaskyne si mnohé srdcia uvedomia veľké tajomstvo vteleného Božieho slova a nezmôžu sa ani na slzy... Prorok Izaiáš viac ako 730 rokov pred Ježišovým narodením vyslovil proroctvo: „Hľa, Panna počne a porodí syna a dajú mu meno Emanuel.“ V preklade to znamená Boh s nami.

Keď Svätú zem navštívime v ktoromkoľvek čase, stretávame davy pútnikov z celého sveta. Putujú sem práve v čase, keď hľadajú možnosť dotknúť sa Božej lásky v tomto svete nelásky. Prídu sa pokloniť, poďakovať, poprosiť i odprosiť a uveriť. Mnohí vedia, že Pán Ježiš neskôr o sebe pred Nikodémom vyhlásil: „Boh tak miloval svet, že dal svojho Jednorodného syna, aby nezahynul nik, kto v neho uverí, ale aby mal večný život.“ (Jn 3,16) A v jeruzalemskom chráme povedal: „Ja som svetlo sveta. Kto ma nasleduje, nebude chodiť vo tmách, ale bude mať svetlo života.“ (Jn 8,12) Môžeme d'akovať i našim skautom, ktorí roznášajú toto betlehenské svetlo do našich domovov, aby rozsvietilo naše byty, obmäkčilo naše srdcia, roztopilo zlé zmysľanie mnohých ľudí a všetkých žehnalo.

V Betleheme neuvidíme vianočné stromčeky, ale cédre a palmové háje. Vo Svätej zemi chodíme po miestach, kde sa narodil a žil Pán Ježiš; kde ho s láskou vychovávala Panna Mária so sv. Jozefom; navštevujeme miesta, kde kázal, napomínal a upozorňoval; miesta, kde ho zloba ľudí priviedla až na Golgotu, kde ho pribili na kríž a usmrtili. No on v tretí deň vstal z mŕtvych, premohol smrť a žije medzi nami a v nás.

V Izraeli stretne bojové pole i lásku. Je to miesto, ktoré potrebuje i tvoje srdce pre pochopenie, odvahu i pokoj. Stretne tam Boha, ktorý sa pre nás stane skutočným darom. Svätí anjeli spievali: „Sláva Bohu na výsostiach a na zemi pokoj ľuďom dobrej vôle.“

Anna Gálová

Evanjelizátori s Duchom

Evangelii gaudium, 13. časť

„Evanjelizátori s Duchom... sa bez strachu otvárajú pôsobeniu Ducha Svätého,... ktorý vlieva silu na ohlasovanie novosti evanjelia s odvahou, nahlas, v každom čase a na každom mieste, a to aj proti prúdu. Ježiš chce, aby evanjelizátori ohlasovali dobrú zvest' nielen slovami, ale predovšetkým životom premeneným Božou prítomnosťou.“ Týmito slovami Svätý Otec uviedol poslednú, piatu kapitolu svojej exhortácie z roku 2013.

Modlitba a práca

Evanjelizátori s Duchom sa modlia a pracujú.

Svätý Otec vyjadruje radosť a vďačnosť za pribúdajúce skupinky modlitieb a modlitieb príhovoru, modlitbového čítania Slova, ako aj za nepretržité eucharistické adorácie vo všetkých cirkevných

inštitúciách. Zároveň však nabáda odmietnuť každé pokušenie uzavretej a individualistickej spiritality, lebo uzatvorenie sa do súkromnej oblasti môže kresťanov priviesť k tomu, aby sa utiekali k nejakej falošnej duchovnosti.

„...nehovorme, že dnes je to ťažšie; je to iné. Učme sa radšej od svätých, ktorí nás predišli a ktorí čelili ťažkostiam svojej doby.“

Osobné stretnutie s Ježišovou zachraňujúcou láskou

Prvou motiváciou evanjelizácie je Ježišova láska. Ale aká je to láska, ktorá necíti potrebu hovoriť o milovanej osobe, predstavovať ju a zoznamovať s ňou druhých? Človek, ktorý nie je presvedčený, nadšený, istý a zamilovaný, nikoho nepresvedčí. Ak necítíme intenzívnu túžbu o tejto láske komunikovať, treba sa nám zastaviť v modlitbe, kontemplanovať Ježiša s láskou, zastaviť sa na jeho stránkach, čítať ho srdcom a požiadať ho, aby nás znova nadchol.

„...evangelium zodpovedá najhlbším ľudským potrebám; ved' všetci sme boli stvorení na to, čo nám evangelium pred-

kladá: na priateľstvo s Ježišom a na bratskú lásku.“

Osobné potešenie byť ľuďom

Blízkosť vo vzťahu k druhým je prameňom veľkej radosti. Skrze blízkosť sa môžeme tešiť s tými, ktorí sa radujú, plakať s tými, ktorí plačú a nebrať to ako povinnosť, ale ako osobné rozhodnutie, ktoré nás naplňa a dáva nám vlastnú identitu. Misionárom môže byť len ten, kto túži po šťastí druhých. Svätý Otec vyzdvihol aj osobitný spôsob modlitby ako hľadanie dobra druhých - modlitbu príhovoru, orodovania. Okrem iného je táto modlitba aj vzdávaním vďaky Bohu za druhých, pohľadom hľbokej viery a vďačnosti za to, čo Boh koná v ich živote.

„Zatvárat' oči pred blížnym nás robí slepými aj voči Bohu. Plnosť dosahujeme, keď zbúrame steny a naše srdce sa naplní tvármi a menami!“

Mária, Matka evanjelizácie

S Duchom Svätým uprostred ľudu vždy stojí aj Mária, ktorá je Matkou evanjelizujúcej Cirkvi a bez nej nemôžeme naplno pochopiť ducha novej evanjelizácie. Ona je tá, ktorá dokáže s niekoľkými biednymi plienkami a velikánskou nehou premeniť jaskyňu pre zvieratá na dom pre Ježiša. Ona sa dala viesť Duchom Svätým po ceste viery a k poslaniu služby a plodnosti.

„Vždy, keď sa pozrieme na Máriu, dokážeme znovu uveriť v revolučnú silu nežnosti a lásky. V nej vidíme, že pokora a nežnosť nie sú čnosťami slabých, ale silných, ktorí nepotrebujú zle zaobchádzať s druhými, aby sa cítili dôležití.“

Pripravila: Elena Blašková

Vianočné obdobie 2018/19 v Prievidzi

Rozpis svätých omší a ostatného programu

Kostol	Farský Kostol sv. Bartolomeja (Prievidza - mesto)	Kostol Nanebovzatia Panny Márie (mariánsky na cintoríne)	Kostol Najsvätejšej Trojice (kláštor piaristov)	Farský Kostol sv. Terézie z Lisieux (Zapotôčky)
PONDELOK 24. 12. 2018 Štedrý deň Vigília slávnosti Narodenia Pána	6:00 16:00 22:00	14:00 gréckokatolícka svätá liturgia s večernou 24:00 polnočná	6:45 16:00 24:00 polnočná	16:00 22:00 24:00
UTOROK 25. 12. 2018 Narodenie Pána, slávnosť (prikázaný sviatok)	7:30 9:00 10:30 18:00	9:00 10:30 gréckokatolícka svätá liturgia, myrovanie	6:45 9:30 11:00	8:00 10:00 19:00
STREDA 26. 12. 2018 Svätého Štefana, prvého mučenika (sviatok)	7:30 9:00 10:30 18:00	9:00 10:30 gréckokatolícka svätá liturgia	6:45 9:30 11:00	8:00 10:00 19:00
PONDELOK 31. 12. 2018 Svätého Silvestra I., pápeža Starý rok	6:00 15:30 ďakovná pobožnosť 16:00 sv. omša 24:00 požehnanie		6:45 16:00 s pobožnosťou	16:00 s pobožnosťou 23:30-24:00 kostol otvorený k tichej poklone
UTOROK 1. 1. 2019 Nový rok Panny Márie Bohorodičky (prikázaný sviatok)	7:30 9:00 10:30 18:00	9:00 10:30 gréckokatolícka svätá liturgia, myrovanie	6:45 9:30 11:00	8:00 10:00 19:00
NEDEĽA 6. 1. 2019 Zjavenie Pána (prikázaný sviatok)	7:30 9:00 10:30 18:00	9:00 10:30 gréckokatolícka svätá liturgia, Veľké svätenie vody, myrovanie	6:45 9:30 18:30	8:00 10:00 19:00

Spovedanie k Vianociam

Vo farskom Kostole sv. Bartolomeja v Prievidzi bude spovedná služba zabezpečená v treťom adventnom týždni počas pracovných dní pred Vianocami **od pondelka 17. decembra do piatka 21. decembra 2018 od 10:00 do 17:00.**

Prísúpiť k sviatosti zmierenia pred Vianocami bude potom možné už len počas spoločnej svätej spovedi v Prievidzi **na 4. adventnú nedeľu 23. decembra 2018 od 14:00 do 18:00 s malou prestávkou o 16:00.** Kňazi z dekanátu budú spovedať v troch prievidzských kostoloch súčasne (farský Kostol sv. Bartolomeja; Kostol Najsvätejšej Trojice - piaristický; farský Kostol Sv. Terézie z Lisieux - Zapotôčky).

Vianoce bez kolied a plné radosti

Pani Janka Petříková (33) nepočuje od malička. Ako však zvykne hovoriť, predsa žije v počujúcom svete. Pred materskou dovolenkou bola učiteľkou v špeciálnej škole. Spolu s manželom a dcérkou žijú pri Zvolene a tešia sa na ďalší prírastok do rodiny. Aktivne pôsobila aj v Kresťanskom centre nepočujúcich na Slovensku (KCNS) v Banskej Bystrici, ktoré poskytuje nepočujúcim, ich rodinným príslušníkom a priaznivcom rôzne služby od výletov a púti až po sociálne poradenstvo, duchovné vedenie a slúženie svätých omší v posunkovom jazyku.

▪ Každý človek sa zoznamuje so svetom, žije v ňom a vníma ho osobitným spôsobom. Dokonca sa hovorí, že každý človek má „svoj svet“. Čo je podľa vás typické pre svet nepočujúcich ľudí?

Odmalička žijem vo svete počujúcich ľudí a do sveta nepočujúcich som mala možnosť nahliadnuť až počas štúdia na vysokej škole. Prekvapili ma svojou typickou priamochiarosťou a úprimnosťou. Je to u nich bežné, ale počujúceho to môže zaraziť. Medzi nepočujúcimi je to výborné z toho dôvodu, že sa ide rovno na vec a vynechávajú prvotné omáčky, ako sú bežné pre počujúcich. ☺ Majú svojský pohľad na svet a aj napriek sluchovému hendikepu naplno žijú a milujú život. Som rada, že som mala aj možnosť naučiť sa ich prenádherný posunkový jazyk, ktorý má svoju plnohodnotnú gramatiku a bohatú slovnú zásobu. Vďaka nim som precestovala niektoré štáty v Európe a USA, až si z toho môj počujúci brat vždy (mierne žiarlivo) povzdychol, že kam zas s nepočujúcimi cestujem. Raz sa mi s nepočujúcimi podarilo navštíviť a plnohodnotne prežiť prenádherné tri týždne na Svetových dňoch mládeže. Dodnes niektoré priateľstvá pretrvávajú a som za to veľmi vďačná.

▪ Pôsobíte v Kresťanskom centre nepočujúcich na Slovensku. Ktoré jeho služby využívate a odporučili by ste aj ďalším?

Momentálne som na materskej dovolenke, ale predtým som v KCNS učila posunkový jazyk. Tiež som organizovala a aj pomáhala s organizáciou pri rôznych podujatiach - detské letné tábory, cykloturistické a turistické podujatia, rôzne pobyty a podobne. Niektoré aktivity sa uskutočňujú aj teraz. Aktuálne KCNS vydáva časopis Gaudium. Musím, žiaľ, zdôrazniť problém, ktorým je neprítomnosť tlmočníčky posunkového jazyka a lektora posunkového jazyka. Pani, ktorá tam pracovala ako tlmočníčka posunkového jazyka, je už roky vycestovaná v zahraničí a mnohým nepočujúcim chýba.

▪ Snívate o tom, že raz bude posunkový jazyk zaradený do ponuky cudzích jazykov v školách? A je pre vás vlastne materinským alebo cudzím jazykom?

Bolo by zaujímavé a výborné pre všetkých, keby posunkový jazyk bol zaradený. Keďže som od malička žila s počujúcimi, posunkový jazyk je pre mňa cudzím jazykom, ktorý som sa rada v dospelosti naučila a dodnes ho s láskou používam.

▪ Má svoje „nárečia“ a dochádza v ňom aj k nedorozumeniam? Možno by ste

pre nás mali nejaký zábavný príklad... Príkladov a humorných situácií je veľmi veľa, či už medzi samotnými nepočujúcimi, alebo s počujúcimi. Nedá sa uviesť príklad, keďže posunkový jazyk je hlavne vizuálny a pohybový - takže to by som musela nejakým čarovným prútikom do vášho časopisu pričarovať a zverejniť nejaké video. ☺

▪ **Všimla som si, že mladí nepočujúci často píšú SMS-ky. Dokonca robia aj zbierky na zaplatenie telefónnych účtov. Ako menia nové technológie a sociálne siete (najmä diskusné fóra a zoznamky, na ktorých prebieha písomná komunikácia) život nepočujúcich ľudí? Nehrozia tu ťažké závislosti?**

Nepočujúci v Telekomie* majú pre písomnú komunikáciu možnosť využitia svojho špeciálneho paušálu, kde majú neobmedzené SMS a nejaké internetové dáta, keďže nemôžu telefonovať. Samozrejme, že sú tam aj nejaké voľné minúty na telefonovanie - napríklad rodinný počujúci príslušník alebo kamarát môže objednať nepočujúceho k lekárovi a podobne. Druhou vecou je technológia a sociálne siete, ktoré môžu nepočujúcim ublížiť, keďže niektorí nepočujúci majú slabšie osvojené čítanie s porozumením - môžu zle pochopiť sociálny kontakt, alebo niečo objednať, vybaviť a podobne. Závislosť je hlavne na písomnej komunikácii medzi nepočujúcimi - SMS a sociálne siete (často fb, Viber, Whatshapp atď.). To je aj medzi počujúcimi, že radšej si s niekým píšú, než by sa mali osobne stretávať. Z toho „trendu“ som aj ja osobne veľmi smutná, keďže osobné stretnutia sú vo všeobecnosti čoraz zriedkavejšie. Chvalabohu, pri mojej živej povahe to nehrozí a teraz na materskej dovolenke sa veľmi často stretávam s mamičkami a detičkami pri rôznych aktivitách.

▪ **Máte s manželom dvojročnú počujúcu dcérku. Aké ťažkosti a radosti sú s tým spojené?**

Naša dcérenka ešte len bude mať v novom roku dva roky a je to živé zlaté ukecané

striebro, za čo sme veľmi vd'ační a šťastní. Samozrejme, že sme sa ako všetci novo-pečení rodičia báli, že čo a ako to všetko zvládneme. Sme veľmi vd'ační za kompenzačnú pomôcku, ktorá nám dávala vedieť, že dieťa plače, a to hlavne v noci. Vďaka tomu sa to dalo všetko hravo zvládnuť. Máme veľmi dobré dieťa; niekedy ani nevieme, že ho máme. ☺ Teraz sa spolu veľa hráme, maľujeme, spievame, tancujeme a chodíme aj na hudobnú a všelijaké pre ňu vhodné aktivity, z ktorých sa veľmi teší a večer pred spaním rozpráva, čo všetko videla a zažila. Momentálne čakáme ďalší prírastok a veríme, že aj to hravo zvládneme. Tak nám držte palce. ☺

▪ **Vo vianočnom období často hovoríme o tom, že by sme sa mali stať lepšími. Máte nejaké tipy, čo by zlepšilo ohľaduplnosť voči nepočujúcim ľuďom v každodenných vzťahoch?**

Hlavne voči nepočujúcim by sa mohol zlepšiť rešpekt, tolerancia a komunikácia. Všetko je o ľuďoch a vždy, keď sa chce, tak určite sa všetko dokáže.

▪ **V dnešnej kultúre navodzuje vianočnú atmosféru množstvo zvukov, piesní (kolied) a tiež ich kontrast so skutočným tichom predĺžených decembrových večerov. Čo symbolizuje prichádzajúce Vianoce a navodzuje ich radostnú náladu nepočujúcim?**

Nepočujúci sa veľmi radi stretávajú a počas Vianoc hlavne na vianočných trhoch, aj v ich kluboch a centrách, pri rôznych posedeniach s kapustnicou a podobne. A ešte pred adventným časom nepočujúci majú omšu, pri ktorej kňaz využíva posunkový jazyk a môžu si dať posvätiť adventné sviece. Vtedy si pripomenú prichádzajúci vianočný čas a ako naplno prežiť vianočné sviatky.

Za rozhovor ďakuje Mária Suríková.

Foto: archív Jany Petrikovej

*Pozn. red.: paušály so zvýhodnenými SMS-kami majú v ponuke aj ďalší mobilní operátori.

Na okraj...

... so skautom Marekom Blaškom

Skautské výzvy sú súčasťou každého letného skautského tábora. Jednou z nich je aj výzva *Tri orlie perá*. Skladá z troch úloh, ktoré je treba splniť 3 dni po sebe: 24 hodín mlčania, 24 hodín bez jedla a 24 hodín osamote nevidený žiadnym človekom. Počas tohtoročného tábora sa o to pokúšali viacerí, no spomedzi štyroch starších skautov a jednej skautky v nej pochoďil len 14-ročný skaut Marek.

1

Väčšina skautov pri výzve zvolila ako prvý bod mlčanie a ty si nebol výnimkou. Bola pre teba táto úloha najnáročnejšia spomedzi ostatných?

Zo skúseností starších skautov som vedel, že mlčať celý deň je podľa nich najnáročnejší bod. Aj mne sa to zdalo najťažšie. Najmä keď som videl, ako v tom postupne počas niekoľkých dní neobstáli štyria ľudia predomnou, o ktorých som predpokladal, že „to dajú“. Situáciu ešte komplikovala skutočnosť, že okolití ľudia v tábore ma chceli doslova „prehovoriť“. Napokon v porovnaní s hladovkou bola táto úloha z môjho pohľadu ľahšia a dala sa vydržať. Ale bola to asi aj milosť, keďže veľa ľudí v tábore ma považuje za „ukecaného“.

2

Úloha mlčania sa nepriamo spája aj s úlohou „samotky“. Je niečo, čo si si počas týchto dvoch dní ticha uvedomil?

Uvedomil som si, že vo vnútri moje myšlienky stále pracovali, aj keď som nerozprával. Sám seba som stále pripomínal: „Mlč!“ Pochopil som, ako počas rozhovorov vypúšťame príliš veľa slov, veď dobre komunikovať sa dá aj bez zdĺhavého rozprávania. Uvedomil som si, aké sú v komunikácii dôležité gestá, pohyby rúk, výraz tváre. Pri mlčaní človek začne viac vnímať ľudí okolo seba, oveľa citlivejšie, rovnako prostredie, v ktorom sa nachádza. Zrazu ma fascinovali také veci, aké som si dovtedy príliš nevšímal, napr. šum vetra, spev vtákov, hlasy ľudí. Na druhej strane najťažšie bolo, keď som túžil hovoriť, napr. pri spoločnej hre s ostatnými, a nemohol som. Problém so samotkou nebol až taký veľký, ale tiež som mal pokušenie potajomky vstúpiť do tábora, keď asi 2-3 hodiny pred koncom mojej výzvy mal celý tábor skautskú svätú omšu.

3

Napriek obtiažnosti jednotlivých úloh si výzvu zdolal. Čo t'a motivovalo ju splniť a čo si z nej odnášaš?

Výzvu Tri orlie perá možno plniť iba v priebehu letného tábora a ak sa to nepodarí, treba na ňu čakať ďalší rok. To ma motivovalo najviac. Výzvu som začal plniť v stredu večer a mal som ju skončiť v sobotu večer. V nedeľu bolo oficiálne ukončenie tábora. Od začiatku som vedel, že ak sa mi to nepodarí v naplánovanom čase, druhú šancu počas tábora už mať nebudem. Môj najťažší deň bol deň bez jedla. Bol som veľmi zoslabnutý a cítil som sa, ako keď neskúsený dobrodruh vstúpi do neznámej džungle. Skrúcalo mi žalúdok a už mi aj napadla myšlienka vzdať to, no pri dlhšom uvažovaní som ju okamžite zamietol. V týchto troch dňoch prešla moja vôľa vydržať a dotiahnuť veci do konca veľkou skúškou. No s Božou pomocou som to napokon zvládol a odporúčam túto skúsenosť zažiť aj iným.

Pripravila: Zuzana Cagánová

Foto: Ján Plachý, Matej Peniaško

Kde vám najviac chýba ticho?

Anketa

- **Marieta:** „Viem, že treba viac hovoriť o hriešnikovi Bohu ako s hriešnikom o Bohu. Preto, keď chcem hovoriť s Bohom, utiahnem sa do ticha pri modlitbe. Ale toto je žalostne málo v dnešnej uponáhľanej dobe... Odpusť nám to, Pane!“
- **Eva:** „V rodinnom kruhu pri oslavách, keď sa oslavujú veľké rodinné udalosti, zaoberáme sa svetskými udalosťami bez chvíľky ticha, v ktorom by sa malo Pánu Bohu poďakovať za dar života a za všetko, čo nám daroval.“
- **Mária:** „V kostole, keď ľudia rušia svätú omšu rozprávaním a šuškaním. Neuvedomujú si, kde sa nachádzajú. Ved' tam je prítomný Boh.“
- **Ľubomíra:** „Napríklad pri pokladni v obchode, keď vyrušujú pokladníčky a sú hluční. Ale ticho takisto rušia prihlučné mládežnícke hudby v kostole.“
- **Lýdia:** „Všade, aj televízor mi vadí. Najradšej sa utiahnem do izby a modlím sa. Ved' aj Ježiš potreboval ticho, utiahol sa do samoty. Treba sa hluku zrieknuť.“
- **Tomáš:** „Mne ticho nechýba.“
- **Magda:** „Ticho mi chýba pri modlitbe. Všetko okolo ma ruší, hluk mi odvádza pozornosť od Pána Boha. Tiež mi chýba ticho v práci, ruší ma rádio, nemôžem sa sústrediť. Nepotrebujem mať stálu kulisu v podobe zapnutého televízora, ako to mávajú niektorí ľudia. Tí častokrát nevedia byť sami so sebou, nechcú o sebe premýšľať...“
- **Ľudmila:** „V čakárni u lekára.“
- **Kňaz:** „V porozumení medzi ľuďmi. Potrebujeme si zachovať pokoj v každej situácii. Ľuďom ticho chýba.“
- **Anežka:** „Ticho mi chýba pri modlitbe, keď sa chcem sústrediť na Boha; pri svätej omši; pri modlitbe svätého ruženca, keď sa ľudia drgajú a v kostole si zdieľajú rôzne zážitky.“
- **Betka:** „Keď sa zapne televízor naplno, je to hrozné. A je po tichu.“
- **Gabika:** „Keď deti doma kričia jedno cez druhé. Keď sa chcem za niekoho modliť a byť s ním vnútorne spojená cez Pána Ježiša.“
- **Ľubo:** „Keď sa modlím a ďakujem Panne Márii. V prírode.“

Pripravila: Anna Gálová

Cez škrupinu k jadru

V tichu počuť praskanie. Na prvé počutie je to nepríjemné, možno až odpudivé. Ticho má moc oceánu. Mlčí, ale svojou nemou mohutnosťou nesmierne dolieha. Láme škrupiny srdca. A ony potom praskajú. Je to nepríjemné. Ale len na prvé počutie.

Srdce v orechovej škrupinke

Nemôžeme za to a nie je tak celkom naša vina, keď sa nechávame vtiahnuť do tohto rýchlostného stupňa, ktorý zaradilo naše storočie. Skrátka sme sa doň narodili a časom sme sa naučili, že kto tesne neprekročuje maximálnu povolenú rýchlosť, ten zdržuje. Plytké konzumovanie toho nekonečna príležitostí nám bráni spomaliť. Stratili by sme niť. A to si dnes nemôžeme dovoliť.

Naše duše, mysle a city hltavo prahnú po každom vzruchu, už potravu ani netravia. Hlavne, že to chutí. Kto nás môže obviňovať, že si ani neuvedomujeme, keď naše srdcia tvrdnú? Narodili sme sa predsa do tejto povrchnej doby a kto chce prežiť, musí si povrch srdca obaliť škrupinou.

Keď ticho láme

Či už je to náhodou, životom alebo Prozreteľnosťou, predsa len sa ešte aj dnes stane, že sa ocitneme v tichu. Cesta autobusom? Výpadok elektriny? Meškanie vlaku? Náhle zrušenie akcie? Stane sa, že sa človek neplánovane ocitne v tichu. Akoby uviazne v časopriestore a odrazu sa mu naskytne nevídaná príležitosť - byť skrátka v tichu.

Ak je to človek povrchný so srdcom obaleným v tvrdej škrupine, pocíti nepríjemné pukanie. Možno si to neuvedomí, no jeho srdce sa zobudí, lebo ticho je pre srdce palivom a keď mu ho dodáme, ožije a vzbĺkne. To srdce začne hovoriť a človek, ktorý ho začuje, zneistie. Slová srdca začnú boriť tú škrupinu povrchného života okolo seba. Tento praskot niektorí nazývajú, že sa ozvalo svedomie.

Ticho neexistuje

Ticho vlastne neexistuje. Odstránením

vonkajších zvukov sa len dostávame hlbšie, do dimenzie, kde slová sú nahradené myšlienkami, a ušné bubienky prenechávajú prijímač ušiam srdca. Otvoria sa brány utajeného sveta v nás, ktorý možno ani nepoznáme, sveta, v ktorom sa naše svedomie rozpráva, bojuje alebo sa hrá s Bohom.

Absolútne ticho neexistuje, pretože keď vonkajší svet zmlkne a odstránime životný šum, zistíme, že v nás ktosi neustále hovorí. Ak by sme v tichu naozaj nič nepočuli, vyhľadávať ho by bolo možno dokonca zbytočné. Ale pre kresťana zmlknúť znamená dať slovo Bohu.

Nie každý má na to

Ako niektorí starí otcovia by dnešnej mládeži dopriali vojenskú službu, ako niektorí kňazi by každému dopriali rok v seminári, tak by možno mnohí mnísi a rehoľné sestry dopriali všetkým ľuďom aspoň niekoľko dní v úplnom tichu a modlitbe. A nie je to nereálne, veď duchovné cvičenia sú dnes bežnou ponukou.

Mnohí kresťania možno túto ponuku podceňujú, veď prečo strácať čas obyčajným tichom? Iní ju skrátka v záplave iných ponúk už ani nevšímajú a odignorujú ju. Kdesi v hĺbke nás je možno trochu ukrytý strach z toho, čo v sebe nájdeme. Pohodlie, ktoré nám ponúka škrupinka na srdci, je príliš príjemné. Chce to poriadnu dávku odvahy a nie každý má dost' sily vstúpiť naozaj do hĺbky svojho srdca.

Boh vysielá na iných vlnových dĺžkach

Nie sme mnísi, aby sme premlčali polovicu života. Veď sám Ježiš prišiel ako Slovo. Rozprávať je dôležité a možno dokonca celý vesmír je jednou veľkou dramatickou hudobnou symfóniou. No prav-

dou zostáva jednoduchý fakt - Boh vysie-
la na iných vlnových dĺžkach a aby sme
ho počuli, aby sme videli podstatu vecí,
aby sme nežili len na povrchu škrupinky
srdca, ale aby sme videli srdcom, musíme
vypnúť okolitý ruch, aspoň občas, aspoň
na pár minút denne.

Ak chceme poznať názor Boha na náš
život, ak sa chceme naučiť nový jazyk -
jazyk svedomia, ak túžime poznať zmy-

sel nielen existencie vesmíru, ale najmä
seba samých v každom okamihu dňa, mu-
síme v modlitbe neustále vstupovať do
samého epicentra hĺbky duše, tam, kde
v nás prebýva sám Duch a kde nám v ti-
chu spieva lahodnú báseň lásky. A my sa
tam k nemu môžeme pridať.

Juraj Kiss, diakon

Óda na ticho

Milované ticho maľujem túžbou
v tejto básni,
vzácnejšie než perly všetkých čias.
Zbožňované, vysnené a krehké,
nanášam ho v bázni
na plátno umyté slzou z plachých rias.
Milované ticho, modlitba duše
v labyrinte snov a studni svedomia.
Prečo si človek pred ním ušiel
a Ti svätý pokrm nevonia?
Maľujem si Ťa, zbožňované
a nebu vd'ačím za ten dar,

za pokoj hladiny, ale i kameň,
čo do studne hlučne vpadnúť mal.
Ďakujem i za rám bez nánosov zlata,
ohraničujúci extázy
kým bude duša nanebovzatá,
a kým sa zbaví reťazí...
Milované ticho, na motýľích krídlach
odtieňmi bielej si Ťa maľujem.
Za to, že som farbám tvojim uverila,
ikonou tichou v básni d'akujem.

Katarína Kissová

Ticho vo Svätom písme

Ako sa pozerá na ticho a ako ho vníma Boh? Prinášame niekoľko zamyslení nad významom slova ticho z úryvkov Starého i Nového zákona.

„Bože, neodpočívaj a nemlč, nebud' ticho, Bože, lebo hľa, tvoji nepriatelia zúria a dvíhajú hlavu tí, čo ťa nenávidia.“ (Ž 83, 2-3)
Často človek stíchne vo chvíli, keď mu nespravodlivo ukrivdia druhí ľudia. Toto ticho bezmocnosti sprevádza najmä hlbavých ľudí, ktorí potrebujú dôjsť k poznaniu pravdy dlhším skúmaním a myslením a nevedia sa okamžite brániť nečakanému útoku slov. Čo by na ich mieste iní riešili okamžitou obranou seba, premýšľajúci človek, ktorý túži po pravde, po takomto útoku mlčí, stíchne. Možno sa cíti byť osamelý, opustený aj samotným Bohom pred ľuďmi, ktorí šliapu po jeho ľudskej dôstojnosti. No žalmista povzbudzuje takéhoto človeka volať k Bohu: „Bože, neodpočívaj a nemlč, nebud' ticho, Bože, lebo hľa, tvoji nepriatelia zúria a dvíhajú hlavu tí, čo ťa nenávidia.“

„V tichosti vypočuj slovo, aby si mu rozumel, a s rozvahou prednes správnu odpoveď!“ (Sir 5, 13)

Nejedného učiteľa by potešil tento starozákonný citát. Je základným predpokladom toho, aby svojich žiakov niečo naučil. Ak totiž chceme slovám porozumieť, nemôžeme pri tom aj rozprávať. Problémom je, že v spoločnosti zameranej na „jaja-izmus“, t.j. ja musím hovoriť, ja musím byť vypočutý, ale nie to, kto by počúval, je to dnes takmer nemožné. Všetci majú nejaký problém, chcú hovoriť, zdieľať sa, ale nikto nie je ochotný počúvať.

Žiaľ, niektorí učitelia týmto syndrómom nepočúvania trpia profesijne. Je to škoda, lebo mnohým problémom by sa dalo predchádzať, keby sme „v tichosti vypočuli slová druhých, aby sme im porozumeli... a až potom na ne múdro odpovedali.“ Učiť sa počúvať slová a chápať ich nikdy nie je neskoro.

„Pristúpili k nemu a zobudili ho slovami:

„Učiteľ, učiteľ, hynieme!“ On vstal, pohrozil vetru a rozbúrenej vode i upokojili sa a nastalo ticho.“ (Lk 8, 24)

Búrka na mori je vraj strašná. Keď sa loď pokyvuje z boka na bok a všetko obmýva voda, človek nemá za žiadnych okolností schádzať do podpalubia, ale má si nájsť miesto na palube a hľadiet' na pevný bod, ktorý by ho v tom vonkajšom hluku a nepokoji udržiaval v pevnom postoji. Zdá sa, že pre učeníkov bol týmto bodom sám Ježiš. Aj dnes zažívame veľa rôznych silných búrok, nielen v zmysle počasia na zemi či na mori, ale búrok v našich rodinách či na pracoviskách. Niekedy sa takáto búrka strhne celkom nečakane. Čo vtedy robiť? Nuž, povzdychnime aj my spolu s apoštolmi vo veľkej dôvere: „Učiteľ, učiteľ, hynieme!“

„Ticho pred tvárou Pána, Jahveho!“ (Sof 1, 7a)

Milujem ticho malej kaplnky uprostred každodenného hluku školy. Vedomie Božej prítomnosti, blízkosti Boha v Najsvätejšej oltárnej sviatosti, núti človeka stíšiť sa a s bážňou pokľaknúť pred tvárou Pána, v ktorého prítomnosť na tomto mieste veríme.

Často žasnem nad tým, čo si dovoľia dnešní rodičia posielajúci svoje deti do cirkevnej školy, keď nemajú problém narušiť posvätné ticho školskej kaplnky telefonovaním pani vychovávateľkám, aby im oznámili, že si prišli po dieťa. Tiež neustálym otváraním a zatváraním dvier na kaplnke, aby ich vzali so sebou domov. A to všetko uprostred modlitby detí, ktorá v kaplnke netrvá dlhšie ako 25 minút.

Dat' Bohu 25 minút spolu so svojimi deťmi... Čo by sa stalo? Viera v Boha, viera v Ježiša prítomného v Eucharistii a viera v Cirkev, spoločenstvo svätých, je jedna a tá istá viera. Rodičia, veríte ešte? Ak nie, nechajte deti... A dovoľte im veriť v posvätnom tichu kaplnky. -eb-

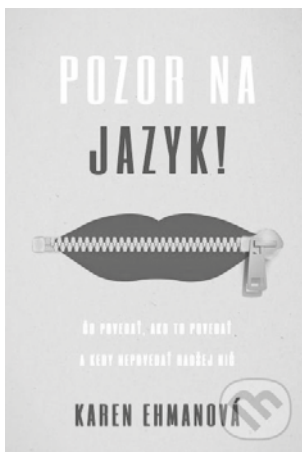

Karen Ehmanová: Pozor na jazyk!

Čo povedať, ako to povedať a kedy nepovedať radšej nič

Hovoriť múdro je umenie. Je to schopnosť, ktorej sa neustále učíme a v ktorej sa potrebujeme zdokonaľovať. Od toho, čo povieme alebo nepovieme, totiž závisí pokoj nás samých, ale aj ľudí okolo nás, a napokon sprostredkovane možno povedať i pokoj tohoto sveta. Veď všetko sa rodí najskôr v myšlienkach, potom v slovách a napokon v činoch, ktoré zvyčajne vyplývajú práve z vypovedaných slov.

Ako pomôcka a návod k tejto sebakultúre v hovorení a mlčaní, resp. počúvaní, môže čitateľom poslúžiť vynikajúca kniha od K. Ehmanovej *Pozor na jazyk!* Jej názov je provokačný, ale výstižný vzhľadom na obsah, ktorý kniha ponúka, pretože: „*Je vždy oveľa ľahšie hovoriť to, čo nám prvé príde na jazyk, či len bezmyšlienkovite blabotať, než sa zastaviť a starostlivo vážiť slová.*“

kedy nehovoriť vôbec, a napokon, prečo je také dôležité vedieť najskôr hovoriť s Bohom a až potom s ľuďmi. Autorka zastáva názor, že ľudia, ktorí sa veľa modlia, majú lepšiu schopnosť dobre a múdro komunikovať s druhými: „*Horliví modlitebníci neohovárajú, nie sú vulgárni a poznajú mieru v rozprávaní. Lebo existuje súvislosť medzi časom a úsilím venovaným rozhovoru s Bohom a kvalitou konverzácie s ľuďmi. Medzi*

Kvalita vzťahov a slov

Autorka v knižnom diele rozoberá jednotlivé aspekty vypovedaných slov a ich vplyvu na kvalitu nášho života a predovšetkým našich vzťahov. Tie sú totiž podľa nej reálnym obrazom našich slov, ich charakteru i množstva. Zdôrazňuje, že slovami často najviac zraňujeme osoby, na ktorých nám najviac záleží: „*Každodenné vzájomné vzťahy s našimi najbližšími nebývajú ružové. Hádky, prieky, nezhody sú jednoducho neoddeliteľnou súčasťou života pod jednou strechou. Ale pri cudzích ľuďoch si chcem zachovať imidž, snažím sa, aby si o mne nič zlé nemysleli, starostlivo vážim slová. Aj pri priateľoch si dávam pozor, aby som ich slovami nezarmútila alebo neurazila. Ale keď príde na najbližších, to je už iná káva!*“

Komunikácia a modlitba

Veľmi podnetné boli v knihe zásady o tom, ako máme hovoriť: kedy nehovoriť priveľa, ako nehovoriť unáhle, prečo nehovoriť, kým si človeka dôkladne nevypočujeme,

modlitebným životom a schopnosťou komunikovať existuje súvislosť. ... Je potrebné najskôr sa za danú vec pomodliť, až potom ju začať riešiť.“

Pravdy Božieho slova

V literárnom štýle Karen Ehmanovej sa nezaprie evanjelizátorka, ktorej záleží na duchovnom poslaní knihy, a ktorá hľadá na všetko odpoveď predovšetkým v Božom slove. Veľakrát tu naozaj nachádza podnetné myšlienky i celé kapitoly, usvedčujúce človeka z veľavravnosti, ohovárania, zbytočnosti slov, vyťahovania sa, pokrytectva a podobných „nešvárov“ ako ovocia našej reči. Čitateľ, ktorý obľubuje a miluje pravdy Božieho slova, si v tomto smere určite príde na svoje. Miestami však biblické citáty pôsobia typicky prvoplánovo a mentorsky.

Zaujímavou časťou knihy bola výzva skúmať motívy toho, čo hovoríme, t.j. hľadať vo svojom vnútri pravdivú odpoveď na to, prečo dané slová chceme vlastne vysloviť.

Môžu byť len „výplňou ticha“ alebo snahou zapáčiť sa druhému - „prázdny lichotením“, nenápadnou zlomyseľnosťou či polopравdou v mene falošného súcitu.

Virtuálna komunikácia

Zo všetkých kapitol ma však najviac oslovila tá, ktorá hovorila o nástrahách virtuálnej komunikácie. Na sociálnych sieťach pocit anonymity vytvára vhodné podhubie pre bujný rast nečností v oblasti našej reči, lebo „*je oveľa ľahšie vyjadriť, čo si myslíme, ak sa skrývame za monitorom*“. Určite tento komunikačný priestor nevychováva človeka v mlčaní a múdrosti reči, ale naopak, zdá sa že „tu“ sa môžeme ku všetkému „slobodne“ vyjadrovať bez ohľadu na znalosť osoby, faktov, atď. Často spôsobom „čím uštipačnejšie, resp. vulgárnejšie, tým lepšie“.

Autorka v tomto smere ponúka cenné rady, ako zvládnuť virtuálnu komunikáciu bez negatívnych následkov. Napr. pomodliť sa skôr, ako si sadneme za počítač alebo

chytíme mobil do rúk; predstaviť si adresáta, ktorému píšeme; uvedomovať si, že byť „online“ znamená byť „na očiach druhým“; spýtať sa seba samého, v akom vzťahu som s danou osobou a či mám právo vyjadrovať sa na jej adresu; a napokon zamyslieť sa nad tým, či moje slová sú „ozdobené milosťou“.

Po prečítaní tejto knihy som dospela k rozhodnutiu viac sledovať spôsob, množstvo a potrebu mojich slov adresovaných druhým. Knihu odporúčam zvlášť ženám, ktoré sú osobitne pozvané v oblasti múdrej a pravdivej komunikácie budovať „civilizáciu lásky“. Interakcia so svetom a s druhými ľuďmi sa predsa v živote každého človeka začína predovšetkým rozvojom reči. Myslím si, že aká bude reč zien, súčasných i budúcich matiek, taká bude aj spoločnosť.

Text: Elena Blašková

Foto: www.martinus.sk

„Odmad'arčenie“ alebo „odkresťančenie“?

Pripomienka k 100. výročiu vzniku ČSR

V tomto roku si pripomínáme 100. výročie vzniku Československej republiky. Iste, tento míľnik v histórii priniesol Slovákom účasť na demokracickom politickom systéme, rozvoj hospodárstva a kultúry v tak zaznávanom slovenskom jazyku. Keď sa však naň pozrieme očami kresťana, nachádzame aj menej slávnú časť histórie začiatkov republiky. Československá republika nebola zvlášť prokresťanská a často sa stávala proticirkevnou, pretože spájala Cirkvi s bývalým režimom monarchie.

Túto skutočnosť vnímalo aj naše mesto. Piaristi v ňom v tom čase spravovali Kráľovské katolícke gymnázium, ktoré bolo poštátne. Štátne úrady zabrali budovu gymnázia i časť rehoľného domu. Všetci členovia profesorského zboru boli prepustení. Mnohí slovenskí piaristi sa museli presťahovať do kláštora v Podolínci. V Prievidzi zostali len traja pátri, ktorí sa stali akoby trpenými podnájomníkmi vo vlastnom dome. Pritom piaristické gymnázium fungovalo v Prievidzi pod vedením piaristov nepretržite od roku 1666 a v poslednom školskom roku malo celkom tristo študentov.

Od „počiatku“ až po vznik republiky

Kolégium piaristov najprv patrilo do Nemeckej piaristickej provincie a malo veľký vplyv na školský, kultúrny a náboženský život nielen v meste, ale aj v oblasti celej hornej Nitry. Po rozšírení piaristických škôl vznikla Uhorská piaristická provincia. Pred rokom 1918 spravovali piaristi deväť z dvadsaťjeden cirkevných gymnázií na Slovensku. Absolventmi piaristických škôl bol okrem katolíkov aj značný počet protestantov a židov; školy piaristov boli teda otvorené pre všetkých.

Hneď po vzniku ČSR uvažovali piaristi žijúci

na Slovensku o vytvorení slovenskej vice-provincie alebo samostatnej vlastnej provincie. To sa však podarilo až v roku 1930 na základe Modus vivendi - dohovoru medzi ČSR a Vatikánom o postavení Katolíckej cirkvi v Československu z roku 1928.

Problémy v novej ČSR

Vyučovacím jazykom v Uhorsku bola maďarčina, preto mnohí učitelia museli zo škôl po rozpade monarchie odísť. Tento relatívne výrazný odchod kvalifikovaných učiteľov spôsobil, samozrejme, neuveriteľné problémy s nedostatkom slovenských učiteľov. Aj tí, ktorí na Slovensku zostali, získali svoje vzdelanie v maďarskom jazyku a boli nútení prejsť nostrifikáciou svojich maďarských diplomov, ktorá bola mnohokrát vcelku dlhodobým procesom.

Po čase sa zdalo, že pre danú situáciu sa našlo riešenie. Školstvo na Slovensku prišli zachraňovať učitelia z Čiech. Áno, boli to ľudia, ktorí síce neučili v maďarčine, ale určite neboli naklonení ani kresťanstvu. Americký biskup moravského pôvodu J. M. Koudelka o nich napísal: „Vláda poslala na Slovensko tých najhorších nevereckých učiteľov...“ Celková bilancia týchto protikresťanských nálad v prvých rokoch v rámci celej ČSR priniesla 300 vyrabovaných kostolov, 500 zničených sôch Panny Márie a sv. Jána Nepomuckého a z 1513 škôl boli povyhadzované kríže.

Obmedzenia vlády

Nový minister školstva Gustav Habrman zrušil povinnú účasť detí na náboženských obradoch a pravidelnú modlitbu v triedach. Bol tiež prijatý zákon, ktorým sa redukovalo vyučovanie náboženstva na školách len na nižší stupeň základných škôl. Od založenia ČSR do konca roku 1924 odňala vláda Cirkvi vyše 800 ľudových škôl a 21 gymnázií. Situácia zostala po celých dvadsať rokov existencie ČSR v podstate nezmenená. Zriaďiť novú meštiansku školu mohli len štát a obec, cirkvi túto možnosť nemali.

Vláda tiež pozastavila všetku katolícku tlač a časopisy. Takisto obmedzila cirkevné sviatky. Mariánske sviatky z 2. februára (Obetovanie Panny Márie), 25. marca (Zvestovanie Panny Márie) a 8. septembra (Narodenie Panny Márie) boli zrušené, tak tiež sviatok sv. Jána Nepomuckého. Došlo k vzniku schizmatickej Československej cirkvi husitskej a mnoho kňazov v Čechách odpadlo od Cirkvi. Na Slovensku drvivá väčšina kňazov zostala Katolíckej cirkvi verná. Všetky tieto zmeny sa časom prejavili na religiozite obyvateľov. Výrazný odliv bol zaznamenaný najmä u českého obyvateľstva, ktoré pred rokom 1918 vykazovalo až 90 % nominálnu príslušnosť k Cirkvi.

Počas vojnovnej Slovenskej republiky došlo k uvoľneniu proticirkevných nálad. No predpisom Slovenskej národnej rady v roku 1944 došlo opäť k poštátňeniu cirkevného školstva na Slovensku. Februárový prevrat a nástup komunistov k moci v roku 1948 potom priniesol zásadné proticirkevné ideologické zmeny v školstve. Prenasledovanie Cirkvi za komunizmu vyvrcholilo akciou K - násilnou likvidáciou mužských rehoľných rádov v roku 1950, keď bola školská činnosť piaristov v Prievidzi prerušená na dlhých 40 rokov.

Text: P. Juraj Ďurnek SchP
provinciál Rehole piaristov na Slovensku
Foto: www.prievidza.dnes24.sk

Zmyslové vnímanie ľudí sleduje aj ľudské zámery

Zmyslové orgány plnia dôležité funkcie nielen pre telesné prežitie človeka, ale zohrávajú dôležitú úlohu aj v jeho psychickom, spoločenskom a duchovnom živote. Pomáhajú mu spoznať okolité prostredie, sformovať si o ňom základnú predstavu, z ktorej vychádza pri jeho následnom pretváraní, či komunikovať s ľuďmi a ďalšími stvoreniami.

Spoločenský vplyv na zmyslové vnímanie
Zmyslové vnímanie človeka je zakotvené v jeho tele a riadia ho predovšetkým biologické procesy a zákonitosti. Základné zmysly - zrak, sluch, čuch, chuť, hmat - sa sformovali v historickom procese evolúcie, v ktorom sa ustálila druhová odlišnosť ľudského vnímania od vnímania zvierat, a tiež podobnosti tohto vnímania u všetkých ľudí. Podobne ako u zvierat má aj u človeka jeho vnímanie okolitého priestoru dynamickú povahu, pretože je úzko späté s jeho konaním. Čiže viac s tým, čo možno v danom priestore urobiť, než s tým, čo v ňom možno pasívne uvidieť.

Medzi ľuďmi sa však vyskytujú aj významné rozdiely v používaní zmyslových orgánov. Tieto rozdiely ovplyvňujú biologické a spoločenské činitele. Biologické zahŕňajú vývojové osobitosti zmyslových orgánov u jednotlivcov, ktoré sa premietajú do ich fungovania. V spojitosti s psychikou jednotlivca sa podieľajú na tom, ako konkrétny človek vníma a chápe svet okolo seba a ako sa v ňom prejavuje (každý človek žije vo svojom vlastnom „mikrosvete“).

Už na úrovni psychiky, a oveľa viac v medziľudských vzťahoch sa prejavujú spoločenské vplyvy, ktoré spôsobujú, že vnímanie okolitého sveta má svoje odlišnosti aj medzi skupinami. Ako ukázal zakladateľ proxemiky (vedná disciplína, ktorá sa zaoberá štúdiom medziľudskej priestorovej vzdialenosti) Edward T. Hall vo svojej programovej knihe *Skrýty rozmer* (1966): „Vnímanie priestoru nie je len otázkou toho, čo možno postrehnúť, ale aj toho, čo možno opomenúť. Ľudia narodení v rôznych kultúrach sa (nevedomky) učia už ako deti opomínať informácie jedného druhu

a venovať zvýšenú pozornosť iným. Tieto vzory vnímania, raz ustálené, sa utvrdzujú na celý život. Tak napr. Japonci sa vizuálne chránia rôznymi spôsobmi, ale ako zvuková bariéra im úplne stačia papierové steny. (...) Nemci a Holanďania sa, naopak, spoliehajú na hrubé steny a dvojité dvere na ochranu pred zvukmi a majú veľké ťažkosti, keď sa v hluku musia spoľahnúť na silu vlastnej koncentrácie.“

Teritoriálne spoločenské rámce

Proxemika ukázala, že to, ako sú členovia jednotlivých kultúr naučení používať svoje zmyslové orgány, sa prejavuje aj vo funkcii ich vnemov v medziľudských vzťahoch (základom je ľudské teritoriálne správanie). Hall rozlíšil 4 základné druhy spoločensko-priestorových vzdialeností, v ktorých prebiehajú určité druhy vzťahov. Je to intímna, osobná, spoločenská a verejná vzdialenosť, v ktorých paralelne prebiehajú intímne, osobné, spoločenské a verejné vzťahy. Pre každý druh vzťahov je typický aj určitý spôsob (a možnosti) vzájomného zmyslového vnímania sa, ktoré majú medzi kultúrami svoje odlišnosti (napr. vo vzťahu rodiča a dieťaťa má oveľa väčší význam vnímanie tepla, dotyku, stíšeného hlasu, vône, než vizuálny obraz celej postavy a jej proporcií; naopak voči verejným predstaviteľom zachováваме automaticky určitý odstup). Hoci sa v závislosti od kultúry môžu meniť fyzikálne rozmery týchto vzdialeností a funkcie, aké plnia v danej kultúre v týchto druhoch vzťahov jednotlivé zmysly, podľa Halla všeobecná charakteristika týchto vzdialeností a ich postupnosť platia ako základné vzťahové teritoriálne rámce rovnako pre všetkých ľudí.

Predĺženia zmyslových orgánov a individualizácia

Okrem toho, že v rámci kultúr sa vyskytujú rozdiely v zmyslovom vnímaní jednotlivcov, aj spoločenské rámce zmyslového vnímania sa menia v súvislosti so spoločenskými zmenami - v spoločenskom rozvrstvení, životných štýloch, pod vplyvom medzikultúrneho kontaktu a podobne. (Príkladom takejto zmeny je móda stavať vysoké, neprehliadnuteľné ploty okolo domov, či celé - niekedy aj závorami či inak oddelené - zbohatlícke štvrte. Alebo ukazovanie intimity na verejnosti.)

Jeden zo základných poznatkov o ľuďoch hovorí, že človek svoju nedostatočnú biologickú vybavenosť na prežitie nahrádza svojou rozumovou aktivitou (výroba odevov, obydlí, nástrojov na získanie obživy, atď.). Pre ľudí je typické aj to, že si vytvárajú určité predĺženia zmyslových orgánov. (Hoci nevidíme ani tak dobre ako orol, vieme, ako vyzerá vesmír a bunka.) Okrem pokroku v medicíne k nim prispieva aj rozvoj technológií. Po vzniku masových médií, ktoré umožnili komunikovať na hlasivkami nedosiahnuteľné vzdialenosti, spôsobil významné spoločenské zmeny rozvoj internetu a mobilných telefónov, ktoré umožňujú komunikovať (a vidieť a počuť sa pri tom) bez obmedzenia času a priestoru aj navzájom.

V týchto nových podmienkach sa menia aj úlohy zmyslového vnímania vo vzťahoch. Nárast medzikultúrneho kontaktu a pluralizácie spoločností a životných štýlov sprevádza aj nárast individualizácie, ktorá sa prejavuje formovaním správania skôr na základe osobných preferencií a výberov než pod vplyvom tradičných spoločenských rámcov.

Duchovné, „zmyslové“ vnímanie

Dnešné spoločnosti prevažne formujú svoj obraz sveta materialisticky - skutočné a pravdivé je podľa nich to, čo možno overiť biologickými zmyslami. Náboženská

tradícia nám však ukazuje, že jestvuje aj niečo ako duchovné „zmyslové“ vnímanie (bez jednoznačného vzťahu k tomu biologickému), ktoré si okrem ľudskej aktivity v podobe psychickej citlivosti a rozvinutého duchovného života vyžaduje aj nadprirodzený zásah - v kresťanskom ponímaní Božiu prítomnosť, milosť, dar. Ved' niektorí svätí dokázali „vidieť“ do ľudských sŕdc či duchovné bytosti (zjavenia), cítiť „zápach“ hriechov druhých ľudí, dokázali byť a konať na viacerých miestach Zeme naraz, či dokonca na základe „počutého“ a „videného“ pravdivo predpovedať budúcnosť. A samotná táto tradícia už obsahuje rady a usmernenia, ako sa máme voči týmto duchovným vnemom správať.

Text: Mária Suríková

Foto: Mária Melicherčíková

Otázka

5. 11. 2018

Nedávno som počúval na našom rádiu jednu diskusiu. „To je správna otázka,“ poznamenal v istú chvíľu host' smerom k moderátorovi. Podľa mňa nebola správna, lebo nesmerovala k novým informáciám, ale k ďalšiemu manipulovaniu, ktoré host' robil. Bola to skôr prihrávka. Položiť správnu otázku je naozaj umenie. Hovorí sa, že dobrý učiteľ sa pýta preto, aby zistil, čo žiak vie, nie, čo nevie. Dobrý novinár sa pýta, aby zistil pravdu, nie sľuby. Lekár aby spoznal reálny stav pacienta, atď. Nie vždy to však je tak. Lebo umenie pýtať sa niekto ovláda viac, iný menej. Ale všetci sa mu môžeme učiť. Najdôležitejšia pritom nie je formulácia, poradie či voľba slov, ani intonácia, prízvuk. Z hľadiska pýtaného je to znalosť, či do veci vidí a môže pravdivo a odborne odpovedať. Z hľadiska pýtajúceho sa motív. Skôr, než položím otázku človeku vedľa mňa, by som sa mal pýtať seba: „Prečo tú otázku kladiem? O čo mi v jej položení ide?“ Lebo načo sú otázky? V prvom rade na to, aby sme zistili novú vedomosť, odhalili skutočnosť, získali informáciu. Aby sme obohatili seba i iných. Sú však aj iné motívy kladenia otázok: manipulačné, provokačné, zavádzajúce, usvedčujúce, vyčítavé, a pod. Tie väčšinou ochudobňujú, ubližujú. Človeku i pravde. Svojim kolegom za mikrofónom, ale i všetkým vám na druhej strane prajem veľa šťastia na skutočne správne otázky.

Vladimír Slovák **rtv:** Rádio Slovensko **rtv:** slovensko.rtv.slovensko.sk

Rukavice

12. 11. 2018

Začalo sa to v sobotu pred dvomi týždňami. Nakoľko hlásili dážď, chcel som v sade pri mojej chalupe spracovať ostatné jablká. Keďže som na druhý deň nechcel mať špinavé ruky, pracoval som v rukaviciach. Keď som si ich večer zložil, utrpel som šok. Ruky boli žltkavo hnedé. Mokré rukavice pustili farbu a tá ostala na mojich rukách. Tak som ich začal umývať. Mydlom, špeciálnou pastou, kyselinou citrónovou, riedidlom... Nepomohlo nič.

Keď som na druhý deň, v nedeľu, slúžil omšu, strašne som sa hanbil. Bolo mi nepríjemné spod čistého krásneho rúcha vytrčať svoje špinavé prsty. O rozdávaní svätého prijímania ani nehovorím. Najlepšie bolo, keď ma istý farník po omši oslovil so sprisahaneckým úsmevom: „Máte veľa orechov, však...“ „Nie orechy, rukavice!“ hovorím. „Tie sú na vine!“

Ej veru, nie vždy všetko vyjde tak, ako by sme chceli. Nie každá pomôcka urobí pre nás to, čo od nej čakáme. Môžeme sa zlostiť, naprávať, riešiť, reklamovať, ale často to jednoducho a s pokorou musíme prijať.

A možno to nevyšlo niekomu vedľa nás. Aj chcel, snažil sa, urobil, čo mohol a vedel a nedalo sa, pretože to nešlo. Nevie, čo si v onú nedeľu mysleli o mne moji veriaci. Mňa však ruky špinavé od rukavíc naučili zhovievavosti k neúspechu iných.

Svätá Alžbeta

19. 11. 2018

V cirkevnom kalendári oslavovala už v sobotu, v predstihu, ktorý charakterizoval celý jej život. Aj keď ide o hebrejské meno, ktoré nosila i matka Jána Krstiteľa, od detstva som oveľa viac vnímal inú svätú Alžbetu, označovanú ako Uhorskú, Durínsku či Bratislavskú. To posledné prírmenie má podľa pravdepodobného miesta narodenia. Je patrónkou nielen košickej katedrály, ale aj farského kostola v mojom rodnom meste, vo Zvolene, ako aj mnohých iných kostolov na Slovensku, najmä tzv. „špitálskych“. Táto grófka, ktorej život ohraničujú roky 1207 a 1231, sa totiž vyznačovala úžasnou láskou a starostlivosťou o chorých a chudobných. Jej rozdávanie sa však nepáčilo mnohým z jej okolia. Podľa legendy ju raz pristihli, ako potajomky niesla v zakrytom koši jedlo žobrákom. No keď kôš odkryli, bol plný voňavých ruží. Práve s nimi sa často zobrazuje.

Sama bola ružou, ktorá rýchlo zakvitla. Za svojho manžela Ľudovíta sa vydala, keď mala 14. Keď zahynul na križiackej výprave na mor, mala 20 a tri deti. O štyri roky neskôr zomrela. Síce v chudobe, ale v chýre svätosti, ktorý potvrdil pápež Gregor IX. o ďalšie 4 roky.

Vždy ma oslovovala najmä tou rýchlosťou. Čo všetko za taký krátky čas stihla! Oproti jej životu sa mi dnešná doba vôbec nezdá rýchla. Najmä v poskytovaní pomoci.

Zamyslenie na dnešný deň **rtv:** vysiela každý pondelok 5:10 hod.

Už či až

26. 11. 2018

O štyri týždne budú Vianoce. Až o štyri týždne! Už o štyri týždne! Ktorý pohľad je vám bližší - až či už?

Pamätám si, že keď som bol dieťa, čas najmä pred Vianocami a prázdninami plynul veľmi pomaly. Nevedel som sa dočkať. Ešte štyri týždne - to bolo strašne dlho. Keď som v strednom veku v rádiu pripravoval vianočný program, väčšinou sme nestíhali. Už len štyri týždne a ešte toľko toho treba urobiť...

Rozdiel v pohľade na rýchlosť plynutia času vyplýva z veku, skúseností, ale aj z aktuálnej situácie. Čas však plynie rovnako. Každý týždeň má 7 dní, deň 24 hodín, hodina 60 minút, minúta 60 sekúnd. A to je dobre. Pri všetkej úcte k osobnému pohľadu na čas čoraz viac vnímam objektívne plynutie a meranie času a teším sa z neho. Lebo práve to nás zjednocuje.

A Vianoce sú aj o jednote. O láske a súdržnosti v našich rodinách. O vzájomnom pochopení a úcte medzi generáciami. O vyváženosti tradícií s moderným spôsobom života. O našich koledách, ale aj o medzinárodnej Tichej noci. Lebo sú tu pre všetkých. Ved' Boh sa stal človekom kvôli všetkým ľuďom. A to začneme sláviť o štyri týždne.

Milé deti!

Pred nami je obdobie adventu. Plamienok prvej sviečky na adventnom venci nám oznamuje začiatok nového liturgického roka a tiež obdobie adventu, čakania na Vianoce. V každú zo štyroch adventných nediel' si na venci zapálime o jednu sviečku navyše. Keď sa rozhoria všetky štyri, bude blízko Štedrý večer! Advent je časom radostného očakávania príchodu Ježiška na tento svet. A na takýto dôležitý príchod by sme sa mali aj dobre pripraviť. Hlavne naše srdiečka, v ktorých sa chce malý Ježiško narodiť tiež. Chceme sa trochu stíšiť a uvedomiť si, čo pre nás Ježiškov príchod znamená.

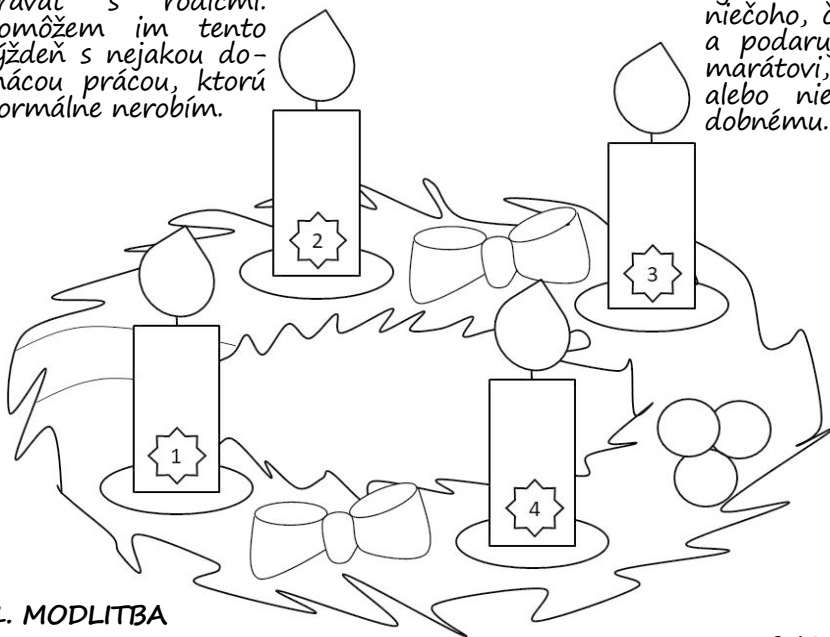
Preto vás, milé deti, pozývame do splnenia štyroch adventných úloh. Vždy, keď úlohu v daný týždeň splníte, môžete si sviečku vyfarbiť. Nakoniec takto spolu rozsvietime celý adventný veniec.

2. RODINA

Budem sa viac rozprávať s rodičmi. Pomôžem im tento týždeň s nejakou domácou prácou, ktorú normálne nerobím.

3. PÔST

Zrieknem sa tento týždeň sladkosti alebo niečoho, čo mám rád a podarujem to kamarátovi, spolužiakovi alebo niekomu chudobnému.

1. MODLITBA

Budem sa tento týždeň viac modliť a rozprávať s Pánom Ježišom. Aspoň raz si s rodičmi prečítam kúsok z Biblie.

4. TÍCHO

Pokúsím sa tento týždeň menej rozprávať, hádať sa a odvrávať.

Verím, že sa vám adventný veniec podarilo rozsvietiť celý. Prajeme vám krásne a radostné Vianoce! Nezabúdajte, Ježiško je najdôležitejší ☺.

Rubriku
pre deti
pripravila
Romana
Václavíková

Maľovanky z kázní

Každý rytier potrebuje poriadne brnenie. A tak ak sa chceme stať rytiermi Božieho kráľovstva, tiež potrebujeme tvrdú výzbroj. Prilba spásy – rob všetko z lásky; Meč ducha – čítaj si z Biblie; Opasok pravdy – hovor vždy len pravdu; Pancier spravodlivosti – rob to, čo je správne; Štít viery – modli sa často; Obuv pohotovosti – buď vždy pripravený bojovať za dobro a za Ježiša.

Každý by chcel mať nejaké superschopnosti ako Superman, lietať, mať silu, rýchlosť... Našou superschopnosťou môžu byť dobré skutky, ochota pomôcť, trpezlivosť s druhými. No musíme si stále dávať pozor na náš kryptonit, ktorým je hriech a ktorý nás oslabuje a zabíja. Vtedy, keď sme oslabení, musíme ísť ako Superman k posile, ktorou je Slnko. A našim Slnkom je Ježiš.

Panda „Po“ bol len obyčajný a možno trochu nešikovný kuchár rezancov. Veľmi túžil stať sa bojovníkom, ale myslel si, že na to nemá. Ale stačilo, že veľmi chcel a trénoval a o ostatné sa už postaral majster Šifu. Aby sme sa my stali dobrí a svätí, stačí, ak to budeme veľmi chcieť a veľa trénovať a o ostatné sa už postará Boh.

Aj nám sa môže stať, že sme smutní, že sa cítime nevyužití, že nič nedokážeme. No ak sa spojíme, tak ako knôt s voskom, vznikne svieca. V našom prípade je to rodina, ktorá keď sa spojí, dokáže svetu zasvietiť, a to svetlo nezahasia ani najväčšie tmy. Ak rodina drží pokope, tak nájdeme svoje využitie.

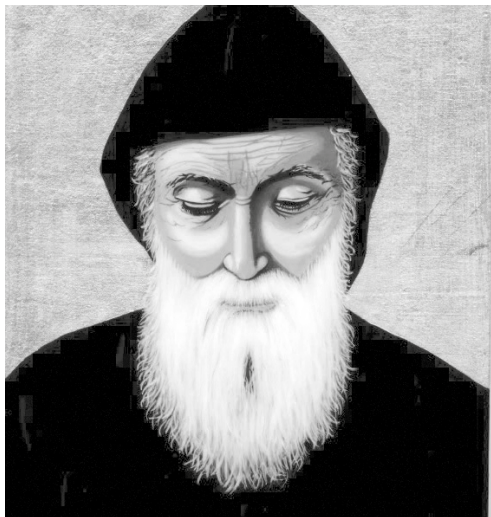
Kaplán Dominik a diakon Juraj

Jeho skrytý život vykvitol do svätosti

Svätý Charbel Makhluť

Kým žil, nikomu sa nepodarilo ho odfotiť. Svätý Charbel Makhluť sa však predsa len na jednej fotografii objavil. V roku 1950 sa skupina misionárov fotila pri jeho hrobe. Po vyvolaní fotky zbadali, že sa medzi nimi nachádza neznámy mních. Pamätníci v ňom spoznali otca Charbela.

Toto však nie je jediná záhadná udalosť, ktorá sprevádza postavu svätého Charbela. Zázraky sa objavovali už počas jeho života. A ešte viac sa znásobili po jeho smrti. Čím bol svätý Charbel taký výnimočný?

Detstvo a povolanie

Jozef Makhluť sa narodil 8. apríla 1828 ako piate dieťa v chudobnej rodine v mestečku Bekaa Kafra na území dnešného Libanonu. V tom čase bolo toto územie súčasťou Osmanskej ríše. Jeho rodičia boli maronitskými kresťanmi (príslušníkmi jednej z východných katolíckych cirkví) a svoje deti viedli nielen k poctivej práci, ale i ku každodennej modlitbe.

Keď mal Jozef tri roky, zomrel mu otec. Matka sa opäť vydala za zbožného diakona Ibrahima, aby dokázala deťom zabezpečiť živobytie o vzdelanie.

Ako štrnásťročný pocítil Jozef volanie k rehoľnému životu. Častokrát sa vytratil do neďalekej jaskyne, aby sa tam modlil. V rozjímaní dokázal stráviť dlhé hodiny. Do kláštora však vstúpil až o deväť rokov neskôr. Prijal rehoľné meno Charbel na počesť starokresťanského mučeníka.

Po ukončení teologických štúdií bol vysvätený za kňaza. Zhruba v tom čase sa stal svedkom hrozného masakru, počas ktorého moslimovia zabili viac ako 20 000 kresťanov na území ríše. Stovky utečencov hľadali útočisko v kláštore v Annayi, kde otec Charbel pôsobil. A on im nielen že pomáhal, ale sa aj za nich modlil, posil a ponúkol sa Bohu ako obeť za vykúpenie z ich utrpenia. Pochopil, že najistejšou cestou, ako zmeniť svet k lepšiemu, je stať sa svätým v spojení s Bohom. To sa stalo aj hlavným cieľom jeho života v kláštore.

Život v pustovni

V roku 1875 dostal otec Charbel povolenie odísť do pustovne. Tu sa modlil a pracoval. Jedol a spal len veľmi málo. Dlhو sa pripravoval na slúženie svätej omše a po nej ešte ďalšie dve hodiny vzdával vďaky Bohu. Často adoroval, čítal Písmo sväté a rozjímal.

Spolubratia ho považovali za svätého už počas jeho života. Jeho spojenie s Bohom sa prejavovalo aj v zázrakoch. Vyhnáním kobyliiek zažehnal zničenie úrody chudobných dedinčanov; uzdravil zomierajúceho syna princa Rašida Bejk Al-Chouru; zbavil duševného postihnutia muža, ktorý bol veľkým nebezpečenstvom pre seba i okolie.

Otec Charbel zomrel na Štedrý večer v roku 1898 počas adorácie. Keď spolubratia umývali jeho telo, zo svätostánku zažiarilo veľké svetlo. Jeho pozostatky boli viackrát exhumované - vždy boli nájdené neporušené a vytekala z nich zvláštna tekutina, ktorej sa pripisujú liečivé účinky. Za svätého bol vyhlásený v roku 1977.

K hrobu svätého Charbela denne putujú davy ľudí, aby mohli byť uzdravení na tele i na duchu. V pustovni, kde pôsobil, je zatiaľ zaznamenaných okolo 6 000 zázrakov na jeho príhovor. Asi desatina z nich sa udiala

ľuďom, ktorí ani neboli kresťanmi - moslimom a vyznávačom iných náboženstiev.

Posolstvo týchto zázrakov i života svätého Charbela je jasné - Boh nielen že existuje, ale stále i mocne pôsobí. A najjasnejšie ho „počujeme“ v tichu. Nemali by sme na to zabúdať.

Pripravila: Petra Humajová

Životopisné údaje: www.milujte.se, www.saletinirozkvet.webnode.sk

Foto: www.kostelcvilin.cz

Spomienka

Dňa 13. decembra uplynú tri roky, čo si náš Pán povolal do svojej vlasti nášho milovaného **Ignáca Bomboša**. Kto ste ho poznali, venujte mu s nami tiché modlitby.

S láskou spomína celá rodina.

Výročná svätá omša bude vo nedeľu 23.12.2018 o 9:00 hod. vo farskom Kostole sv. Bartolomeja v Prievidzi.

*Požehnané prežitie Vianoc a veľa Božích milostí do nového roku 2019
Vám želá redakcia časopisu Bartolomej.*

Farská kronika

od 23. októbra do 24. novembra 2018

Do farského spoločenstva sme sviatost'ou krstu prijali:

Jasmina Dajana Mišáková
Ľubomír Pekár
Šimon Antol
Damián Peter Tomčáni
Sofia Lacková
Simona Chmurová
Hana Kaplánová
Liliana Jasiurska
Sven Šolc
Oliver Kotlár
Sabína Mikulová
Liliana Bartošová
Tamara Bakytová
Damián Marovič
Tobias Hraňo
Marína Šimkovičová
Juraj Kalinay
Ellie Anna Mária Morvayová

Manželstvo uzavreli:

Michal Alexa a Jana Masárová

S kresťanskou nádejou na stretnutie vo večnosti sme sa rozlúčili so zosnulými:

Terézia Kotríková, 87 r.
Jozefína Maňkošová, 73 r.
Milan Javorka, 77 r.
Pavol Hudok, 62 r.
Helena Udzelová, 82 r.
Vincent Struhár, 78 r.
Eugen Kolláti, 72 r.
Karol Jeleň, 49 r.
Ján Mihalik, 69 r.
Mária Domanická, 92 r.
Emília Beláková, 63 r.
Jarolín Mokry, 89 r.
Františka Kubincová, 91 r.
Emília Súkeníková, 82 r.
Miroslav Králik, 65 r.
Jozef Krivánek, 76 r.

BARTOLOMEJ

ČASOPIS PRIEVIDZSKEJ FARNOSTI

Vychádza s cirkevným schválením BÚ
v B.B. č. 1127/98

Vydáva:

Rímskokatolícky farský úrad
v Prievidzi. Vychádza raz mesačne.

Zodpovedný redaktor: Alojz Vlčko
tel.: 0902 202 898
e-mail: alojz.vlcko@gmail.com

Vedúca vydania: Petra Humajová
Grafika: Beáta Voskárová
Redaktori: Vladimír Slovák, Dominik
Kučera, Juraj Kiss, Elena Blašková,
Anna Gálová, Štefan Kollár, Mária
Melicherčíková, Mária Pytlová, Mária
Suríková, Romana Václavíková

Kontakt:

tel.: 046/542 28 01
web: www.farapd.sk
e-mail: bartolomej@farapd.sk
adresa: Redakcia Bartolomej
Mariánska 4, 971 01 Prievidza

Foto:

str. 1, 3, 21 - Silvia Kobelová
str. 2 - Štefan Kollár
str. 35 - Martina Humajová
str. 36 - Mária Melicherčíková

Tlač: PATRIA I., spol. s r. o.
Náklady na tlač:
cca. 0,40 €

Upozornenie:

Redakcia si vyhradzuje právo výberu
a úpravy príspevkov. Rukopisy nevraciam.

Čokoládovo-hrozienukový koláčik

Suroviny: 12 dkg masla (Hera), 15 dkg práškového cukru, 6 dkg kryštálového cukru, 6 vajec, citrónová kôra, 12 dkg posekaných hrozienuk namočených v rume, 21 dkg strúhanej čokolády (môžu byť nadrobno polámané peniažteky), 18 dkg polohrubej múky, ½ balíčka prášku do pečiva

Postup: Maslo a cukor vymiešame, pridávame žltky, dobre spolu prešľaháme, pridáme hrozienuka, čokoládu, premiešame a nakoniec striedavo s múkou, v ktorej sme rozmiešali prášok do pečiva, pridávame tuhý sneh vyšľahaný s kryštálovým cukrom, opatrne premiešame a dáme na vymastený, vysypaný plech piecť. Vychladnutý koláčik pokropíme rumom, potrieme marhuľovým alebo iným džemom a polejeme čokoládovou polevou. (Krájať môžeme na menšie kúsky, nôž máčame v horúcej vode.)

Kokosový jablčník

Suroviny: 5 vajec, 20 dkg kryštálového cukru, 5 polievkových lyžíc vody, 20 dkg polohrubej múky, ½ balíčka prášku do pečiva
Postup: Žltky šľaháme s 2/3 cukru a vodou do peny, zvlášť vyšľaháme sneh z bielkov a zvyšného cukru, spojíme s vyšľahanými žltkami, pridáme múku s práškom do pečiva a upečieme.

Plnka I.: 1 kg postrúhaných jablák, 3 polievkové lyžice cukru, 1 vanilkový cukor, 1 čajová lyžička škoric, 4 polievkové lyžice marhuľového džemu, 2 vanilkové pudinky, 4 dcl vody

Jablká podlejeme trochou vody a udušime domáčka. Vo zvyšnej vode rozmiešame pudink, za stáleho miešania ho vlejeme do jablák a uvaríme. Do odloženého vmiešame džem, môžeme dochutiť rumom a necháme vychladnúť.

Plnka II.: 1 ½ dcl mlieka, 8 dkg cukru, 10 dkg kokosovej múčky, 2 pochúťkové smotany, 2 práškové šľahačky, 3 dcl mlieka

Mlieko a cukor dáme variť, do vriaceho vsypeme kokosovú múčku, miešame, kým sa mlieko vyvarí, odložíme a necháme vychladnúť. Práškovú šľahačku vyšľaháme s mliekom, pochúťkové smotany rozmiešame, postupne striedavo spojíme s vychladnutou kokosovou hmotou.

Vychladnutý piškótový plát potrieme marhuľovým džemom, navrstvíme jablkovú plnku, na to masu zo šľahačky, smotany a kokosu. Na vrch postrúhame čokoládu a dáme stuhnúť.

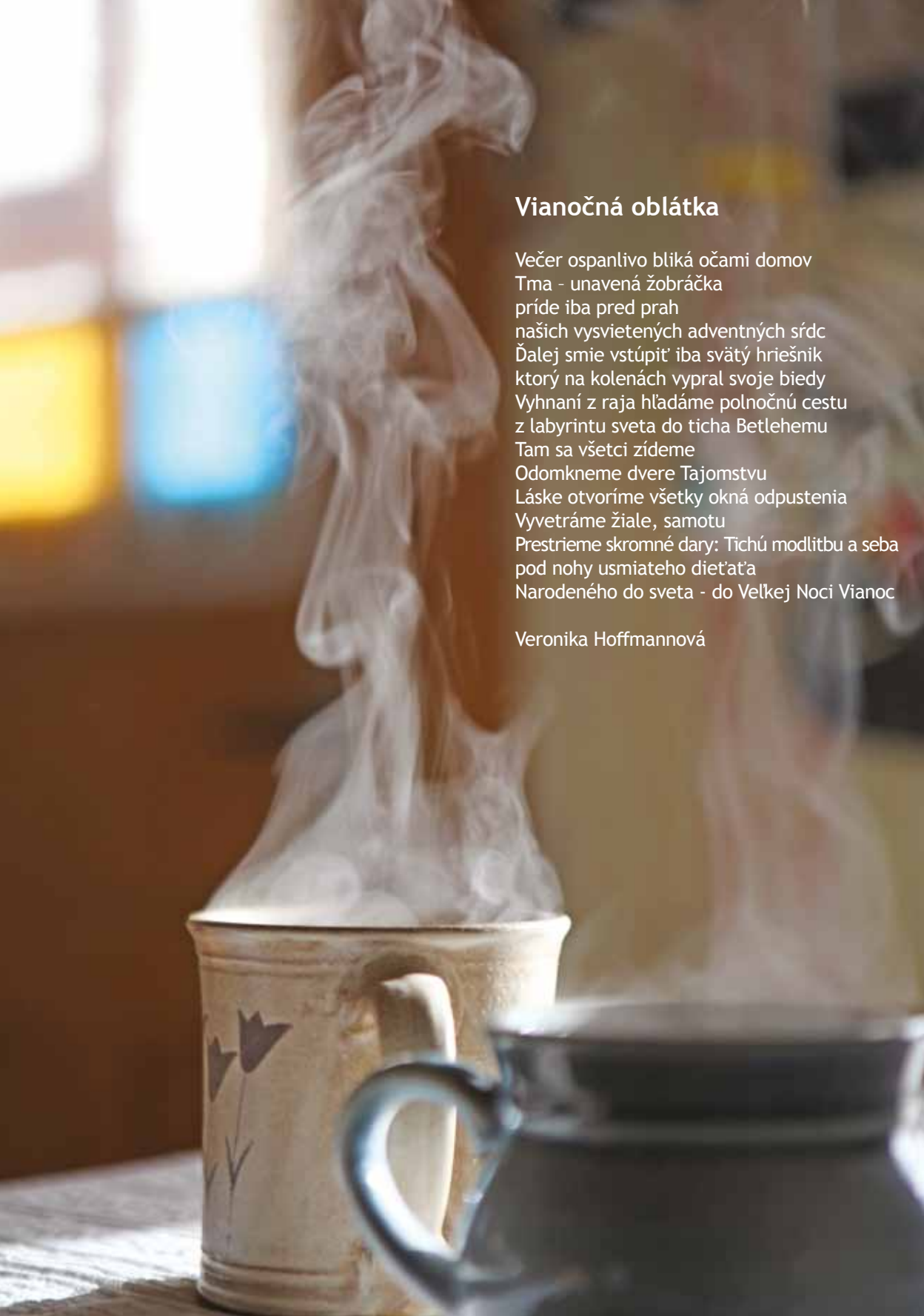

Medvedie labky

Suroviny: 20 dkg hladkej múky, 9 dkg práškového cukru, 2 dkg „Zlatého klasu“, 8 dkg orechov, 15 dkg „Hery“ (Palmarín...), 1 vajce, ½ čajovej lyžičky škoric, 4 mleté klinčeky, citrónová kôra

Postup: Všetko spolu zmiesime, dáme asi na pol hodinu do chladničky stuhnúť, potom po kúsku vtlačáme do ľubovoľných suchých formičiek (nie celkom plné) a na 175 °C do bledoružova upečieme. Keď trochu vychladnú, vyklopíme ich z formičiek a z oboch strán pocukríme.

Koláčiky nielen na Vianoce pre vás pripravila Filomena Petrášová

Vianočná oblátka

Večer ospanlivo bliká očami domov
Tma - unavená žobráčka
príde iba pred prah
našich vysvietených adventných srdc
Ďalej smie vstúpiť iba svätý hriešnik
ktorý na kolenách vypral svoje biedy
Vyhnaní z raja hľadáme polnočnú cestu
z labyrintu sveta do ticha Betlehemu
Tam sa všetci zídeme
Odomkneme dvere Tajomstvu
Láske otvoríme všetky okná odpustenia
Vyvetráme žiaľ, samotu
Prestrieme skromné dary: Tichú modlitbu a seba
pod nohy usmiateho dieťaťa
Narodeného do sveta - do Veľkej Noci Vianoc

Veronika Hoffmannová